

**AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I
POŠTANSKU DJELATNOST**

**PLAN RADA
ZA 2020. GODINU**

(NACRT)

Podgorica, septembar 2019. godine

SADRŽAJ

I UVOD	13
II PLAN AKTIVNOSTI	16
II-1. NORMATIVNI DIO	16
II-1.1. NORMATIVNI DIO - elektronske komunikacije	16
A. Propisi i akta koje donosi Agencija	16
B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koja donose ministarstva	22
C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore	24
II-1.2. NORMATIVNI DIO – poštanske usluge	26
A. Propisi i akta koje donosi Agencija	26
B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Ministarstvo	27
C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore	28
II-2. TEKUĆE AKTIVNOSTI	28
A. Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije	29
1. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga	29
2. Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture	30
B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija	30
1. Analiza relevantnih tržišta i praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon Testa tri kriterijuma	30
Agencija je u 2019. godini, u skladu sa Odlukom Agencije o relevantnim tržištima usluga koja su predmet provjere ispunjenosti Testa tri kriterijuma sa ciljem dokazivanja opravdanosti dalje primjene prethodne regulacije, sprovela Test tri kriterijuma na sljedećim relevantnim tržištima:	30
2. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon analiza relevantnih tržišta iz 2017. godine, shodno Odluci o relevantnim tržištima (" Sl.list Crne Gore, broj 2/2017)	31
3. Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne mreže	31
4. Praćenje implementacije modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj fiksnoj i mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	32
5. Aktivnosti na sprovođenju Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u regionu Zapadnog Balkana zaključenog 04.04.2019. godine.	32
6. Izrada troškovnih modela Agencije po "bottom up" LRIC metodologiji	32
7. Izrada Metodologije "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži	33
8. Inicijativa za sniženje cijena međunarodne terminacije	33
C. Vođenje odvojenog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora	33
1. Praćenje implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge	33
2. Regulacija cijena univerzalne poštanske usluge	34
D. Univerzalni servis	34
1. Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama	34
2. Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti	35
E. Upravljanje radio frekvencijskim spektrom	35
1. Planiranje korišćenja radio-frekvencija	36

2. Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija	38
3. Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra	42
4. Međunarodna koordinacija radio-frekvencija	43
F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem	45
1. Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa	45
2. Prenosivost brojeva	45
3. Informisanje građana o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“	45
4. Analiza potrebe uvođenja numeričkih opsega za komunikaciju između mašina- M2M	46
G. Prava i zaštita interesa korisnika	46
1. Opšti uslovi pružanja usluga	46
2. Pretplatnički ugovori	46
3. Kvalitet usluga	47
4. Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu	47
5. Analiza poštovanja principa mrežne neutralnosti (Net neutrality) u Crnoj Gori	47
6. Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (Kalkulator cijena)	48
7. Edukacija korisnika	48
8. Ispitivanje javnog mnjenja	48
9. Praćenje rada nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u Crnoj Gori (MIXP)	49
H. Planiranje elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture	49
I. Zaštita elektronskih komunikacija	50
1. Sprovođenje mjera za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga	50
2. Sprovođenje mjera za sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte	50
J. Vršenje nadzora u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti	51
1. Stručni nadzor u oblasti elektronskih komunikacija	51
2. Stručni nadzor u oblasti poštanske djelatnosti	51
K. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020.godine.	52
L. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja poštanske djelatnosti	52
M. Realizacija mjera iz ostalih akcionih planova u čiju realizaciju je Agencija uključena	52
II-3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA VEZANIH ZA TRŽIŠTE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI	53
A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou	53
B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou	59
C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou	61
D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou	62
E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi	63
II-4. SARADNJA SA NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA, REGULATORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA	63
A. Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama	63
B. Saradnja sa međunarodnim institucijama	65
C. Organizacija međunarodnih skupova	67
II-5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE	68
III IZVRŠENJE PLANA RADA	71

I UVOD

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost je nezavisni regulatorni organ koji u vršenju javnih ovlaštenja u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti obavlja regulatorne i druge poslove utvrđene zakonom i u obavljanju ovih poslova ne smije primati ni tražiti uputstva od državnih i drugih organa i organizacija ili drugih lica.

Polazne osnove za izradu Plana rada Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost za 2020. godinu predstavljaju: Zakon o elektronskim komunikacijama ("Službeni list Crne Gore" broj: 40/13, 56/13 i 02/17), Zakon o poštanskim uslugama („Službeni list Crne Gore“ broj: 57/11, 55/16 i 55/18), Zakon o elektronskim medijima ("Službeni list Crne Gore" broj: 46/10, 53/11, 06/13 i 55/16 i 92/17) i Zakon o digitalnoj radio-difuziji ("Službeni list Crne Gore" broj: 34/11 i 31/12).

Članom 14 Zakona o elektronskim komunikacijama propisane su nadležnosti Savjeta Agencije i istim je u stavu 1 tačka 4 propisano da Savjet Agencije donosi Plan rada sa Finansijskim planom Agencije.

Zakonom o elektronskim komunikacijama, u članu 11 su utvrđene nadležnosti Agencije i to da: donosi propise na osnovu ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, donosi plan adresiranja i plan numeracije i kontroliše njihovu primjenu, priprema predlog Plana namjene radio – frekvencijskog spektra i kontroliše njegovu primjenu, donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu, priprema stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada Crne Gore i Ministarstvo ekonomije na osnovu ovog zakona, vrši kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra, preduzima mjere radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima, vrši koordinaciju korišćenja radio-frekvencija sa organima i/ili organizacijama drugih država, te administracijama susjednih država, podstiče racionalno korišćenje elektronske komunikacione infrastrukture u skladu sa ovim zakonom, sprovodi postupke dodjele ograničenih resursa na nediskriminatornim osnovama, izdaje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa, vodi i održava registre i baze podataka u skladu sa ovim zakonom, utvrđuje visinu naknada koje Agenciji plaćaju fizička i pravna lica na način utvrđen ovim zakonom, rješava po žalbama korisnika, razmatra inicijative i utvrđuje postupak zaštite interesa i prava korisnika, rješava sporove na tržištu elektronskih komunikacija, prati razvoj Univerzalnog

servisa, upravlja prikupljanjem naknada za finansiranje Univerzalnog servisa i određuje operatora Univerzalnog servisa, redovno objavljuje podatke o pokazateljima razvoja tržišta u skladu sa ovim zakonom, sprovodi analizu relevantnih tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima regulatorne mjere za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora, vrši stručni nadzor nad radom operatora u skladu sa zakonom, tehničkim propisima i standardima koji se primjenjuju u Crnoj Gori, vrši stručni nadzor nad izvršavanjem obaveza operatora u vanrednim situacijama, sarađuje sa regulatornim organima drugih država, a u okviru svojih nadležnosti učestvuje i u radu upravnih i radnih tijela nadležnih Evropskih i međunarodnih organizacija i institucija u oblasti elektronskih komunikacija, ispituje tržište i javno mnjenje i sprovodi otvorene konsultacije u skladu sa ovim zakonom, obavlja i druge poslove utvrđene zakonom.

Zakonom o poštanskim uslugama se uređuju uslovi i način obavljanja univerzalne poštanske usluge i drugih poštanskih usluga, ovlašćenja regulatornog organa za poštansku djelatnost, kao i druga pitanja u vezi sa poštanskom djelatnošću. Nadležnosti Agencije po ovom zakonu su: izdavanje i oduzimanje posebne licence i licence za obavljanje univerzalnih poštanskih usluga, davanje saglasnosti na opšte uslove za obavljanje univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje postupka i kriterijuma za izbor univerzalnog poštanskog operatora, izdavanje izvoda iz registra operatorima komercijalne poštanske usluge, brisanje poštanskih operatora iz registra u slučajevima koji su predviđeni Zakonom, vođenje registara poštanskih operatora i objavljivanje izvoda iz registra na internet stranici Agencije, vršenje izbora operatora univerzalne poštanske usluge po sprovedenom postupku na osnovu javnog poziva, verifikovanje obračuna neto troškova univerzalne poštanske usluge, utvrđivanje ispunjenosti uslova za dobijanje posebne licence i licence za obavljanje poštanskih usluga, davanje saglasnosti na uslove i cijene pristupa mreži univerzalnog poštanskog operatora, davanje saglasnosti na ugovor o pristupu mreži između univerzalnog poštanskog operatora i drugih operatora, rješavanje sporova između operatora u vezi sa pristupom mreži univerzalnog poštanskog operatora, odlučivanje po prigovorima korisnika poštanskih usluga, utvrđivanje kriterijuma za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge i davanje saglasnosti Agencije na te cijene, pripremanje stručnih osnova za izradu propisa koje donosi Ministarstvo, utvrđivanje načina vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, vršenje stručnog nadzora nad radom poštanskih operatora, davanje stručnih mišljenja za primjenu ovog Zakona, saradnja sa organima i tijelima Svjetskog poštanskog saveza i Evropske Unije, saradnja sa regulatornim organima država članica Evropske Unije i drugih država, učešće u radu upravnih i radnih tijela nadležnih evropskih i međunarodnih organizacija i institucija na području poštanskih usluga, praćenje primjene cijena poštanskih usluga, praćenje stanja i razvoja tržišta

poštanskih usluga i preduzimanje mjera za obezbjeđivanje konkurentnosti na tržištu poštanskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o elektronskim medijima, Agencija je obavezna da na zahtjev Agencije za elektronske medije, prije raspisivanja javnog konkursa za dodjelu prava na emitovanje, u slučaju kada pravno ili fizičko lice namjerava da emituje program posredstvom radio-frekvencija koje su Planom raspodjele radio-frekvencija predviđene za analognu radio-difuziju ili u slučaju kada namjerava da ostvari pravo pristupa multipleksu za digitalnu zemaljsku radio-difuziju, dostavi podatke o raspoloživosti tih radio-frekvencija ili slobodnih resursa unutar multipleksa digitalne zemaljske radio-difuzije namijenjenih za emitovanje audiovizuelnih medijskih usluga.

Shodno odredbama Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Agencija zajedno sa organima državne uprave nadležnim za poslove elektronskih komunikacija i poslove elektronskih medija i regulatornim organom za elektronske medije, vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom i propisima kojima se uređuje oblast elektronskih komunikacija i oblast elektronskih medija.

Plan rada Agencije je usklađen i sa obavezama Agencije koje proizilaze iz Strategija razvoja informacionog društva Crne Gore do 2020. godine, odnosno Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020. godine.

Plan rada Agencije je takođe usklađen sa obavezama Agencije koje proizilaze iz drugih zakona: Zakonom o inspeksijskom nadzoru, Zakonom o zaštiti ličnih podataka, Zakonom o zaštiti potrošača, Zakonom o javnim nabavkama, Zakonom o zaštiti životne sredine, Zakonom o zaštiti konkurencije na tržištu, Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata, Zakonom o spriječavanju pranja novca i finansiranja terorizma i dr.

II PLAN AKTIVNOSTI

II-1. NORMATIVNI DIO

II-1.1. NORMATIVNI DIO - elektronske komunikacije

Zakonom o elektronskim komunikacijama propisano je koje akte u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i stručne osnove za izradu propisa koje donose Vlada Crne Gore i nadležna ministarstva na osnovu ovog zakona. Agencija je u periodu od stupanja na snagu osnovnog zakona i izmjena i dopuna istog usvojila podzakonska akta za čije je donošenje nadležna prema odredbama tog zakona. Takođe su pripremljene i stručne osnove za podzakonska akta koje treba da donesu Vlada Crne Gore i nadležna ministarstva na osnovu ovog zakona.

U toku 2020. godine Agencija će, u slučaju potrebe usaglašavanja sa važećom regulativom i pravnom tekovinom Evropske unije, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koji su donijeti na osnovu Zakona o elektronskim komunikacijama.

A. Propisi i akta koje donosi Agencija

1. Uputstvo o vođenju otvorenog konsultativnog procesa u sektoru elektronskih komunikacija i poštanskih usluga (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 33 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

2. Odluka o obliku i sadržaju obrasca prijave koja se podnosi prije početka, prestanka ili izmjene režima korišćenja javnih elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 46 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

3. Odluka o obliku i sadržaju obrasca potvrde o upisu u registar operatora (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 47 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

4. **Obrazac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**

Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

5. **Forma odobrenja za korišćenje radio-frekvencija i rješenja o utvrđivanju tehničkih i operativnih uslova za korišćenje odobrenih radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**

Pravni osnov: član 113 i 114 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

6. **Odluka o visini jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje, izmjenu ili dopunu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**

Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

7. **Odluka o visini jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje, izmjenu ili dopunu odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**

Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

8. **Forma odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)**

Pravni osnov: član 132 i 133 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

9. **Pravilnik o kriterijumima za ocjenu opravdanosti zahtjeva korisnika za pristup javnoj elektronskoj komunikacionoj mreži putem Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore“ broj: 56/13)**

Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

10. Pravilnik o obrascu tehničkog rješenja korišćenja radio-frekvencija („Službeni list Crne Gore” broj: 57/13)

Pravni osnov: član 101 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

11. obrazac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i/ili adresa (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 131 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

12. Odluka o obliku i sadržaju legitimacije nadzornika za elektronske komunikacije („Službeni list Crne Gore” broj: 47/13)

Pravni osnov: član 188 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

13. Pravilnik o načinu prijavljivanja radio-frekvencija koje se mogu koristiti bez odobrenja čije se korišćenje obavezno prijavljuje („Službeni list Crne Gore” broj: 06/15)

Pravni osnov: član 99 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

14. Pravilnik o metodologiji obračuna neto troška pružanja usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 12/14)

Pravni osnov: član 92 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

15. Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja registra operatora, registra dodijeljenih radio-frekvencija, registra dodijeljenih brojeva i adresa i registra elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj: 27/14)

Pravni osnov: član 29 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

16. Pravilnik o vrsti, načinu dostavljanja i objavljivanja podataka o elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje („Službeni list Crne Gore” broj: 48/18)

Pravni osnov: član 55 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

17. Pravilnik o pristupu i interkonekciji („Službeni list Crne Gore” broj: 24/14)

Pravni osnov: član 56 i 57 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

18. Plan numeracije („Službeni list Crne Gore” broj: 21/14 i 12/17)

Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

19. Plan adresiranja („Službeni list Crne Gore” broj: 21/14)

Pravni osnov: član 129 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

20. Pravilnik o prenosivosti brojeva („Službeni list Crne Gore” broj: 28/14)

Pravni osnov: član 139 i 141 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

21. [Odluka o utvrđivanju visine jednokratne naknade za uslugu prenosivosti broja i načinu raspodjele](#) (objavljeno na sajtu Agencije www.ekip.me)

Pravni osnov: član 140 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

22. Odluka o uslovima za ostvarivanje javnog pristupa podacima koje je Agencija prikupila od operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 21/14)

Pravni osnov: član 30 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

23. Pravilnik o amaterskim radiokomunikacijama („Službeni list Crne Gore” broj: 23/14)

Pravni osnov: član 11 i 103 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

24. Planovi raspodjele radio-frekvencija

Pravni osnov: član 11 i 98 Zakona o elektronskim komunikacijama

Tokom 2020. godine Agencija će po ukazanoj potrebi donijeti nove i vršiti izmjene i dopune postojećih planova raspodjele, sve u skladu sa Planom namjene radio-frekvencijskog spektra, vodeći računa o efikasnoj upotrebi radio-frekvencijskog spektra kao ograničenog prirodnog resursa.

25. Odluka o načinu informisanja o cijenama, i uslovima pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 12/18)

Pravni osnov: član 148, 149, 150, 151 i 152 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

26. Pravilnik o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 02/18)

Pravni osnov: član 155 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

27. Pravilnik o načinu procjene pristupačnosti cijena i posebnih paketa Univerzalnog servisa za socijalno ugrožena lica i lica sa invaliditetom („Službeni list Crne Gore” broj: 33/14 i 13/17)

Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

28. Pravilnik o tehničkim i drugim uslovima za projektovanje, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione

infrastrukture i povezane opreme u objektima („Službeni list Crne Gore” broj: 41/15)

Pravni osnov: član 41 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

29. Pravilnik o uslovima za planiranje, izgradnju, održavanje i korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj: 59/15 i 39/16)

Pravni osnov: član 39 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

30. Pravilnik o zajedničkom korišćenju elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme („Službeni list Crne Gore” broj: 52/14)

Pravni osnov: član 54 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

31. Pravilnik o sprovođenju javnog konkursa i uslovima za određivanje operatora Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 45/14)

Pravni osnov: član 86 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

32. Pravilnik o načinu i rokovima za sprovođenje mjera zaštite, sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 41/15 i 81/16)

Pravni osnov: član 168 i 169 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

33. Pravilnik o uslovima i načinu sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte („Službeni list Crne Gore” broj: 37/18)

Pravni osnov: član 179 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

34. Pravilnik o načinu, uslovima i postupku određivanja pozivnog znaka i međunarodnog pomorskog radiokomunikacionog identifikacionog broja

radio uređaje u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama („Službeni list Crne Gore” broj: 24/14)

Pravni osnov: član 176 stav 2 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe

Izmjene i dopune: Po potrebi

35. Pravilnik o regulaciji cijena maloprodajnih elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju putem javnih fiksnih telefonskih mreža („Službeni list Crne Gore” broj: 32/14)

Pravni osnov: član 78 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koja donose ministarstva

1. Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija („Službeni list Crne Gore” broj: 16/14, 81/18 i 6/19)

Pravni osnov: član 124 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

2. Pravilnik o metodologiji i načinu obračuna visine godišnje naknade za korišćenje brojeva i/ili adresa („Službeni list Crne Gore” broj: 13/14)

Pravni osnov: član 138 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

3. Pravilnik o načinu korišćenja i načinu i uslovima dodjele brojeva iz numeričkog opsega „116” („Službeni list Crne Gore” broj: 15/14)

Pravni osnov: član 144 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

4. Pravilnik o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja („Službeni list Crne Gore” broj: 47/14; 50/14 i 64/18)

Pravni osnov: član 99 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Agencija će do kraja III kvartala 2018. godine dostaviti nadležnom Ministarstvu ekonomije Stručne osnove za donošenje novog Pravilnika, a u kome će biti implementirane najnovije odluke i preporuke vezane za radio-frekvencije i uslove pod kojima se te radio-frekvencije mogu

koristiti bez odobrenja. Eventualne dodatne izmjene i dopune bi se radile po ukazanoj potrebi.

5. Pravilnik o načinu registracije korisnika javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 13/14 i 60/16)

Pravni osnov: član 174 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

6. Pravilnik o širini zaštitnih zona i vrsti radio koridora u kojima nije dopušteno planiranje i gradnja drugih objekata („Službeni list Crne Gore” broj: 33/14)

Pravni osnov: član 42 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

7. Pravilnik o utvrđivanju brzine prenosa podataka za funkcionalan pristup internetu putem Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 46/14, 80/18)

Pravni osnov: član 83 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

8. Pravilnik o vrstama povoljnosti i posebnim mjerama za pristup javnim elektronskim komunikacionim uslugama zalica sa invaliditetom („Službeni list Crne Gore” broj: 43/14, 26/17)

Pravni osnov: član 82 i 83 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

9. Pravilnik o utvrđivanju liste kategorije korisnika posebnih povoljnosti u korišćenju usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 52/14)

Pravni osnov: član 89 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

10. Pravilnik o kvalitetu usluga Univerzalnog servisa („Službeni list Crne Gore” broj: 23/14)

Pravni osnov: član 91 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

11. Pravilnik o jedinstvenom evropskom broju "112" za pozive u hitnim slučajevima („Službeni list Crne Gore" broj: 44/14)

Pravni osnov: član 142 i 143 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

12. Pravilnik [o obezbjeđivanju pristupa licima sa invaliditetom broju "112" i brojevima hitnih službi](#) („Službeni list Crne Gore" broj: 42/14 i 34/17)

Pravni osnov: član 143 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

13. Pravilnik o načinu i postupku registracije i upotrebe domena ispod Nacionalnog internet domena Crne Gore „.me“ („Službeni list Crne Gore" broj: 43/14)

Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

14. Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za presrijetanje komunikacija („Službeni list Crne Gore" broj: 58/14)

Pravni osnov: član 180 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

15. Pravilnik o tehničkim i organizacionim uslovima za preuzimanje zadržanih podataka („Službeni list Crne Gore" broj: 54/15 i 59/16))

Pravni osnov: član 181 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

16. Pravilnik o radio opremi („Službeni list Crne Gore" broj: 46/14 i 45/17)

Pravni osnov: član 126 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore

1. **Odluka o cjenovniku naknade za pokrivanje troškova administriranja radio-frekvencijskog spektra („Službeni list Crne Gore” broj: 16/14)**

Pravni osnov: član 124 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

2. **Odluka o planu namjene radio-frekvencijskog spektra („Službeni list Crne Gore” broj: 32/17)**

Pravni osnov: član 97 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Tokom 2020. godine Agencija će pripremiti i uputiti Vladi Crne Gore na usvajanje predlog izmjena i dopuna Plana namjene radio-frekvencijskog spektra (ili kompletno novi dokument ako bude neophodno) u cilju implementacije odluka Svjetske konferencije o radiokomunikacijama koja se održava krajem 2019. godine (WRC-19) u Egiptu. Najznačajnije odluke se očekuju po pitanju opredjeljivanja dodatnih radio-frekvencijskih resursa u opsezima između 6 GHz i 100 GHz za mobilne komunikacione sisteme, uključujući i mobilne mreže pete generacije (5G). Izvjesno je da će opseg 24,25-27,5 GHz biti identifikovan za ove sisteme u ITU Regionu 1. S obzirom da su opsezi 694-790 MHz, 3400-3800 MHz i 24,25-27,5 GHz prepoznati kao ključni opsezi za ranu implementaciju 5G mobilnih sistema u Evropi, neophodno je blagovremeno izvršiti njegovu identifikaciju za ove namjene i u Planu namjene radio-frekvencijskog spektra, kao krovnom dokumentu koji definiše namjenu i korišćenje pojedinačnih opsega u Crnoj Gori.

3. **Uredba o minimalnom skupu usluga koje obuhvata Univerzalni servis („Službeni list Crne Gore” broj: 46/14)**

Pravni osnov: član 82 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

4. **Uredba o sadržini Plana mjera za obezbjeđenje integriteta javnih elektronskih komunikacionih mreža i korišćenje javnih elektronskih komunikacionih usluga u vanrednim situacijama („Službeni list Crne Gore” broj: 50/14)**

Pravni osnov: član 61 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

5. Odluka o korišćenju prava prvenstva komunikacija za vrijeme trajanja vanrednih situacija („Službeni list Crne Gore” broj: 50/14)

Pravni osnov: član 62 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

6. Odluka o korišćenju nacionalnog internet domena Crne Gore „.me” („Službeni list Crne Gore” broj: 50/14)

Pravni osnov: član 146 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi.

7. Uredba o kategorijama zadržanih podataka o elektronskoj komunikaciji („Službeni list Crne Gore” broj: 52/14)

Pravni osnov: član 181 i 182 Zakona o elektronskim komunikacijama

Izmjene i dopune: Po potrebi

II-1.2. **NORMATIVNI DIO – poštanske usluge**

Zakonom o poštanskim uslugama („Sl. list Crne Gore”, br 57/11, 55/16 i 55/18) propisano je koje akte u skladu sa zakonom donosi Agencija, kao i stručne osnove za izradu propisa koje donosi Ministarstvo na osnovu ovog zakona. Agencija je tokom 2017. godine usvojila podzakonska akta za čije je donošenje nadležna shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakonu o poštanskim uslugama iz 2016. godine. Takođe su pripremljene i stručne osnove za podzakonska akta koje treba da donese nadležno ministarstvo na osnovu ovog zakona. U toku 2019. godine Agencija je, imajući u vidu odredbe Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poštanskim uslugama, koji je stupio na snagu u 2018. godini, izvršila izmjene i dopune podzakonskog akta koji se odnosi na način vođenja računovodstva univerzalnog poštanskog operatora. Agencija će u toku 2020. godine, u slučaju potrebe usaglašavanja sa važećom regulativom i pravnim tekovinama Evropske Unije, izvršiti izmjene i dopune podzakonskih akata koji su doneseni na osnovu Zakona o poštanskim uslugama.

A. Propisi i akta koje donosi Agencija

1. Pravilnik o bližim uslovima za obavljanje univerzalne poštanske usluge („Službeni list Crne Gore” broj: 29/17)

Pravni osnov: član 72 Zakon o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

2. Pravilnik postupku i kriterijumima za izbor univerzalnog poštanskog operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 17/17)

Pravni osnov: član 83 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

3. Pravilnik o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 37/17 i 08/19)

Pravni osnov: član 97 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

4. Pravilnik o kriterijumima za određivanje cijena univerzalne poštanske usluge („Službeni list Crne Gore” broj: 19/12)

Pravni osnov: član 15 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

5. Pravilnik o vrsti i načinu dostavljanja podataka poštanskih operatora („Službeni list Crne Gore” broj: 19/12)

Pravni osnov: član 69 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

6. Smjernice za analizu rizika radi sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma kod učesnika na tržištu poštanskih usluga

Pravni osnov: član 7 stav 3 Zakona o sprječavanju pranja novca i finansiranje terorizma

Izmjene i dopune: Po potrebi

B. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Ministarstvo

1. Pravilnik o visini jednokratne i godišnje naknade za obavljanje poštanskih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 57/12)

Pravni osnov:član 81 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

2. **Pravilnik o nomenklaturi poštanskih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 81/17)**

Pravni osnov:član 64 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

3. **Pravilnik o načinu izdavanja i upotrebe poštanskih maraka („Službeni list Crne Gore” broj: 60/13)**

Pravni osnov:član 104 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

4. **Pravilnik o obavljanju poštanskih usluga („Službeni list Crne Gore” broj: 45/17)**

Pravni osnov:član 21 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

C. Stručne osnove za izradu propisa i akata koje treba da donese Vlada Crne Gore

1. **Uredba o pružanju poštanskih usluga i korišćenju poštanske mreže univerzalnog poštanskog operatora u slučaju vanrednih okolnosti („Službeni list Crne Gore” broj: 43/15)**

Pravni osnov: član 62 stav 1 tačka 2 Zakona o poštanskim uslugama

Izmjene i dopune: Po potrebi

II-2. TEKUĆE AKTIVNOSTI

Izvršavanje tekućih aktivnosti utvrđenih zakonima, podzakonskim aktima i drugim dokumentima koji regulišu oblast elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti će se realizovati kroz: upis operatora u registar operatora, vođenje i održavanje registara i baza podataka, prikupljanje podataka o tržištu elektronskih komunikacija i tržištu poštanskih usluga ispitivanje tržišta i javnog mnjenja, objavljivanje podatke o pokazateljima razvoja tržišta, rješavanje sporova na tržištu elektronskih komunikacija i poštanskih usluga, podsticanje racionalnog korišćenja elektronske komunikacione infrastrukture, sprovođenje analize relevantnih tržišta, utvrđivanje operatora sa

značajnom tržišnom snagom i preduzimanje regulatornih mjera za sprečavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora, praćenje razvoja Univerzalnog servisa i upravljanje prikupljanjem naknada za finansiranje Univerzalnog servisa servisa, preduzimanje mjera radi obezbjeđenja racionalnog upravljanja ograničenim resursima, sprovođenje postupaka dodjele ograničenih resursa na nediskriminatornim osnovama, izdavanje odobrenja za korišćenje ograničenih resursa, vršenje kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra, vršenje koordinacije korišćenje radio-frekvencija sa organima i/ili institucijama drugih država, rješavanje po žalbama korisnika, razmatranje inicijative i utvrđivanje postupaka zaštite interesa i prava korisnika, vršenje stručnog nadzora nad radom operatora, izdavanje mišljenja o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama, izdavanje tehničkih i drugih uslova za projektovanju, izgradnju i korišćenje elektronske komunikacione mreže, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u objektima, koji će biti prioriteti ove Agencije u 2020. godini.

Od tekućih aktivnosti posebno se izdvajaju:

A.Vođenje i održavanje registara i baza podataka Agencije

Agencija vodi registre i baze podataka: operatora, dodijeljenih radio-frekvencija, dodijeljenih brojeva i adresa i elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i dodijeljenih pozivnih znaka i međunarodnih pomorskih radiokomunikacionih identifikacionih brojeva za radio uređaje u pomorskim mobilnim radiokomunikacijama, te dodijeljenih pozivnih znaka za radioamatere. U toku 2020. godine će se nastaviti aktivnosti na razvoju i unapređenju informacionog sistema koji će podržati vođenje i održavanje navedenih baza i registara.

1. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga

Prema Zakonu o elektronskim komunikacijama Agencija je nadležna da redovno objavljuje izvještaje o pokazateljima razvoja tržišta na osnovu podataka koje prikuplja od operatora. Implementirani sistem za prikupljanje i obradu omogućuje elektronski unos podataka putem web portala, čime je znatno olakšan unos podataka i njihova obrada. U 2019. godini je sklopljen novi četvorogodišnji ugovor za održavanje

sistema, tako da će se i u 2020. godiniraditi na daljem poboljšanju sistema, u smislu povećanja sigurnosti sistema, povećanja broja automatskih generisanih izvještaja, izrade novih upitnika i njegovom prilagođavanju kretanjima na tržištu elektronskih komunikacija, tržištu poštanskih usluga i tehnološkim promjenama, a sve sa ciljem da se svi podaci o tržištu elektronskih kominikacija i poštanskih usluga mogu dobiti iz sistema.

2. Baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture

Agencija je dužna da vodi bazu padataka o vrsti, raspoloživosti i geografskoj lokaciji elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme koja može biti od interesa za zajedničko korišćenje. U tu svrhu implementirana je georeferencirana baza podataka elektronske komunikacione infrastrukture, koja je dostupna svim zainteresovanim licima. Po završetku unapređenja u 2019. godini, u smislu povećanja sigurnosti sistema, omogućavanja operatorima da direktno unose podatke putem web portala, mapiranja dostupnosti širokopojasnog pristupa internetu, unosa budućih planova operatora, u 2020. će se raditi na daljem unapređivanju sistema da bi se odgovorilo obavezana Agencije koje proističu iz obaveza nametnutih zakonom. Orikupljeni podaci će se koristiti i za pravljenje raznih analiza koje se koriste u izvršavanju regulatornih obaveza Agencije.

B. Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija

1. Analiza relevantnih tržišta i praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon Testa tri kriterijuma

Agencija je u 2019. godini, u skladu sa Odlukom Agencije o relevantnim tržištima usluga koja su predmet provjere ispunjenosti Testa tri kriterijuma sa ciljem dokazivanja opravdanosti dalje primjene prethodne regulacije, sprovela Test tri kriterijuma na sljedećim relevantnim tržištima:

- Maloprodajno tržište javno dostupne usluge pristupa fiksnoj mreži na fiksnoj lokaciji;
- Maloprodajnom tržištu javno dostupnih usluga lokalnih i međumjesnih poziva za pravna i fizička lica koji se pružaju na fiksnoj lokaciji;
- Maloprodajnom tržištu javno dostupnih usluga međunarodnih poziva za pravna i fizička lica koji se pružaju na fiksnoj lokaciji;
- Veleprodajnom tržištu pristupa i započinjanja (originacije) poziva iz javnih mobilnih telefonskih mreža;

- Veleprodajno tržište pristupa i organizacije i fiksnih javnih mreži.

Agencija će shodno rezultatima Testa tri kriterijuma, za relevantna tržišta na kojima bude zadovoljen Test tri kriterijuma, sprovesti analize tih relevantnih tržišta i pratiti implementaciju regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom.

2. Praćenje implementacije regulatornih obaveza nametnutih operatorima sa značajnom tržišnom snagom nakon analiza relevantnih tržišta iz 2017. godine, shodno Odluci o relevantnim tržištima (" Sl.list Crne Gore, broj 2/2017)

Agencija je tokom 2017. godine sprovela analize relevantnog tržišta u skladu sa Odlukom o relevantnim tržištima utvrdila četiri relevantna tržišta usluga koja su podložna prethodnoj regulaciji, s obzirom da su na istim istovremeno zadovoljeni svi uslovi iz Testa tri kriterijuma. Tržišta su sledeća:

- 1) Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u sopstvenoj telefonskoj mreži koji se pružaju na fiksnoj lokaciji;
- 2) Veleprodajno tržište završavanja (terminacije) poziva u mobilnoj telefonskoj mreži;
- 3) a) Veleprodajni lokalni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji;
b) Veleprodajni centralni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji za proizvode za masovno tržište;
- 4) Veleprodajni visoko kvalitetni pristup koji se pruža na fiksnoj lokaciji.

Agencija će u 2020. godini nastaviti da prati implementaciju obaveza nametnutim operatorima sa značajnom tržišnom snagom rešenjima iz 2017. godine na ovim tržištima.

3. Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne mreže

Regulacija maloprodajnih cijena usluga fiksne mreže na kojima je u sprovedenim analizama relevantnih maloprodajnih tržišta Crnogorski Telekom A.D. određen kao operator sa značajnom tržišnom snagom, biće nastavljena tokom 2020. godine, saglasno rezultatima troškovnog modela Crnogorskog Telekom-a.

4. Praćenje implementacije modela računovodstvenog razdvajanja i troškovnog računovodstva operatora u javnoj fiksnoj i mobilnoj elektronskoj komunikacionoj mreži

Agencija će, shodno dinamici predviđenoj Metodologijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva, tokom 2020. godine nastaviti sa praćenjem procesa regulatornog izvještavanja na bazi tekućeg troškovnog računovodstva (eng. CCA) i troškovnog standarda Dugoročnih inkrementalnih troškova (eng. LRIC), kao i regulatornih revidiranih finansijskih izvještaja operatora za 2019. godinu.

Agencija će za obračun WACC-a za fiksnu i mobilnu telefoniju, kao i za analizu rezultata troškovnog modela angažovati eksternog revizora.

5. Aktivnosti na sprovođenju Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u regionu Zapadnog Balkana zaključenog 04.04.2019. godine.

Agencija je tokom 2019. godine započela implementaciju Sporazuma o sniženju cijena usluga rominga u javnim mobilnim komunikacionim mrežama u regionu Zapadnog Balkana, donošenjem Odluke, broj 0102 - 4147/1 od 06.06.2019. godine. Navedena Odluka obuhvata period od 01.07.2019. godine do 30.06.2021. godine, tj. do početka primjene „Roming kao kod kuće“ ("Roaming like at home") režima naplate usluga rominga u državama Zapadnog Balkana sa kojima je Crna Gora potpisala Sporazum. Tokom 2020. godine će se nastaviti implementacija Odluke Agencije, a u skladu sa potpisanim Sporazumom, kojom je predviđeno smanjenje cijena određenih maloprodajnih i veleprodajnih roming usluga, počev od 01.07.2020. godine

6. Izrada troškovnih modela Agencije po "bottom up" LRIC metodologiji

Agencija će tokom 2020.godine, u saradnji sa izabranim konsultantom, pristupiti razvoju troškovnih modela po "bottom up" LRIC metodologiji, koji regulatorima omogućava da odrede troškovno orijentisane cijene regulisanih usluga, a u skladu sa najboljom praksom evropskih regulatora, kao i Preporukom EK od 07.05.2009. godine o regulatornom tretmanu cijena u fiksnim i mobilnim mrežama.

7. Izrada Metodologije "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži

Agencija će u 2020. godini, u saradnji sa izabranim konsultantom, pristupiti pripremi Metodologije i modela za "Margin squeeze".

8. Inicijativa za sniženje cijena međunarodne terminacije

Agencija je tokom 2018. godine pokrenula inicijativu za sniženje cijena terminacije međunarodnih poziva između Crne Gore, Republike Srbije, Bosne i Hercegovine i Republike Sjeverne Makedonije. Regulatorna tijela iz ovih zemalja su prihvatila ovu inicijativu, a dobijena je i podrška operatora elektronskih komunikacija iz Crne Gore, posebno Crnogorskog Telekoma. Planirano je da regulatorna tijela za oblast elektronskih komunikacija iz navedenih zemalja, tokom 2019. godine, pripreme analize međunarodnog saobraćaja između navedenih zemalja, predlog sniženja cijena međunarodne terminacije i predlog pisma resornim ministarstvima. Tokom 2020. godine će se nastaviti dalje aktivnosti u cilju realizacije ove inicijative.

C. Vođenje odvojenog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora

Agencija će, u toku 2020. godine, nastaviti aktivnosti na praćenju implementacije vođenja odvojenog računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge. Zakonom o poštanskim uslugama je propisano da univerzalni poštanski operator mora obavljati računovodstvene poslove na način da se mogu utvrditi prihodi i troškovi ostvareni od univerzalnih poštanskih usluga, odvojeno od prihoda i troškova ostvarenih od drugih poštanskih usluga.

1. Praćenje implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2020. godine, u saradnji sa izabranim konsultantskim timom, nastaviti sa praćenjem implementacije Pravilnika o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge ("Službeni list Crne Gore" broj: 37/17 i 08/19), odnosno, sprovođenja aktivnosti univerzalnog poštanskog operatora koje se odnose na računovodstveno odvajanje, vođenje računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge, kao i usklađenost ovih aktivnosti sa propisanim troškovnim modelom i predviđenom dinamikom realizacije.

2. Regulacija cijena univerzalne poštanske usluge

Agencija će, u toku 2020. godine, nastaviti aktivnosti na regulaciji cijena univerzalne poštanske usluge, a imajući u vidu da od strane Pošte Crne Gore još uvijek nije donijet Cjenovnik univerzalnih poštanskih usluga usklađen sa zakonom i kriterijumima koje svojim pravilnikom propisuje Agencija. Pored ranijih zakonskih nadležnosti Agencije u domenu regulacije navedenih cijena, Agencija je ovlašćena da može u cjelosti ili djelimično izmijeniti cjenovnik univerzalne poštanske usluge, prije njegovog objavljivanja, ako cijene nijesu utvrđene u skladu sa zakonom.

D. Univerzalni servis

1. Univerzalni servis u elektronskim komunikacijama

Agencija će u toku 2020. godine pratiti razvoj i implementaciju univerzalnog servisa od strane izabranih operatora Univerzalnog servisa i raditi na afirmaciji Univerzalnog servisa, pospješivati saradnju operatora Univerzalnog servisa, državnih organa i jedinica lokalne samouprave po ovom pitanju i preduzimati dalje mjere u cilju kvalitetnijeg pružanja usluga iz opsega Univerzalnog servisa u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom iz okruženja. Posebna pažnja će biti posvećena naknadi neto troška pružanja Univerzalnog servisa, odnosno određivanju visine doprinosa ostalih operatora prema operatoru Univerzalnog servisa, određivanju načina plaćanja doprinosa, upravljanju i administriranju finansiranja Univerzalnog servisa kao i transparentnosti cijelog postupka. Planira se pokretanje inicijative kod Vlade Crne Gore za izmjenu minimalnog skupa usluga koje obuhvata Univerzalni servis, koja bi se odnosila na ukidanje obaveze izrade Univerzalnog imenika u štampanoj formi i izmjene obaveze pripreme Univerzalnog imenika u elektronskoj formi, u skladu sa tehnološkim promjenama, potrebama i navikama korisnika.

Do kraja II kvartala 2020. godine, potrebno je da se raspiše Javni konkurs za određivanje operatora Univerzalnog servisa u skladu sa članom 86 Zakona o elektronskim komunikacijama. Ovo iz razloga što mandati operatora Univerzalnog servisa koje je Agencija odredila rješenjima od 10.09.2015. godine, ističu 25.01.2021. godine.

2. Univerzalni servis u poštanskoj djelatnosti

Agencija će, u okviru svojih nadležnosti, u toku 2020. godine pratiti realizaciju univerzalnog poštanskog servisa, kvalitet pruženih univerzalnih poštanskih usluga, a posebna pažnja će biti posvećena realizaciji obaveza koje su Zakonom o poštanskim uslugama propisane odredbama kojima se reguliše naknada eventualnog neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Pored redovnog nadzora nad kvalitetom obavljanja univerzalne poštanske usluge, Agencija će preduzimati i druge aktivnosti kako bi se od strane univerzalnog poštanskog operatora obezbijedili standardi kvaliteta propisani Zakonom o poštanskim uslugama i odgovarajućim podzakonskim aktima, a insistiraće se i na realizaciji obaveza vezanih za nezavisni monitoring nad kvalitetom obavljanja ove usluge.

E. Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom

Upravljanje radio-frekvencijskim spektrom, kao ograničenim resursom obuhvata planiranje, dodjelu, koordinaciju, monitoring i kontrolu korišćenja radio-frekvencijskog spektra. Shodno članu 96 Zakona, Agencija upravlja radio-frekvencijskim spektrom u skladu sa međunarodnim sporazumima (Konvencijom i propisima o radiokomunikacijama Međunarodne unije za telekomunikacije - ITU) i ovim zakonom. Agencija koordinira i korišćenje satelitskih orbita, u skladu sa odgovarajućim međunarodnim sporazumima i Zakonom.

U segmentu planskih aktivnosti vezanih za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom najznačajnije tekuće aktivnosti koje se sprovode u cilju racionalnog korišćenja radio-frekvencija su:

- planiranje korišćenja radio-frekvencija,
- izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija (dodjela radio-frekvencija),
- kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra i
- međunarodna koordinacija radio-frekvencija.

1. Planiranje korišćenja radio-frekvencija

Agencija planira korišćenje radio-frekvencija sa ciljem njihovog racionalnog korišćenja i postizanja maksimalnih benefita za društvo u cjelini, saglasno Zakonu, Planu namjene radio-frekvencijskog spektra i drugim strateškim dokumentima, uvažavajući zahtjeve i potrebe korisnika. Planiranje korišćenja radio-frekvencija vrši se na opštem nivou kroz donošenje planova raspodjele i neposredno, u postupku izdavanja odobrenja za njihovo korišćenje.

Agencija donosi planove raspodjele radio-frekvencija i kontroliše njihovu primjenu. Planom raspodjele radio-frekvencija iz određenog opsega utvrđuje se podjela opsega na radio-frekvencijske kanale, bliži uslovi, način korišćenja i način dodjele radio-frekvencija, po jednoj ili više određenih radiokomunikacionih službi, saglasno Planu namjene radio-frekvencijskog spektra. Planove raspodjele radio-frekvencija donosi Agencija, vodeći računa o potrebama i zahtjevima korisnika, po sprovedenom postupku javnih konsultacija.

U 2020. godini Agencija će izvršiti izmjene i dopune postojećih planova raspodjele radio-frekvencija iz opsega koji su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra opredijeljeni za realizaciju mobilnih/fiksni komunikacionih mreža (MFCN) u cilju njihovog usaglašavanja sa izmjenama i dopunama odgovarajućih CEPT/ECC odluka (definisanje tehničkih uslova za 5G NR, sisteme sa AAS i IoT). Takođe, Agencija će nakon izmjene Plana namjene radio-frekvencijskog spektra i identifikacije opsega za ove primjene donijeti Plan raspodjele radio-frekvencija iz opsega 24,25-27,5 GHz za MFCN sisteme. U slučaju potrebe, Agencija će izvršiti izmjene i dopune postojećih planova raspodjele za fiksne veze u cilju usaglašavanja sa izmjenama i dopunama odgovarajućih CEPT/ECC preporuka i donijeti nove planove raspodjele radio-frekvencija iz preostalih opsega ispod 100 GHz za fiksne veze.

Po ukazanoj potrebi će se vršiti izmjene i dopune postojećih planova raspodjele i za druge namjene, sve u skladu sa Planom namjene radio-frekvencijskog spektra.

1.1. Uvođenje digitalnog radija u Crnoj Gori

Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i Agencije za elektronske medije su u 2018. godine pokrenule inicijativu za uvođenje sistema digitalnog

zemaljskog radija (T-DAB) u Crnoj Gori. Početkom 2019. godine je formirana međuresorska radna grupa, koju su sačinjavali predstavnici Ministarstva ekonomije i Ministarstva kulture, Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost i Agencije za elektronske medije, Radio-difuznog centra i Radio i Televizije Crne Gore.

Radne grupe je pripremila dokument Predlog smjernica za uvođenje digitalnog radija u Crnoj Gori. U dokumentu su date smjernice, koje, između ostalog, daju poseban osvrt i predloge strategijskih polazišta za sve segmente ovog kompleksnog procesa. U tom smislu, radna grupa je razmotrila značajna pitanja koja se odnose na budućnost radija u Crnoj Gori uključujući pitanja: budućnosti FM radija, izbora adekvatnog standarda emitovanja, regulatornog okvira neophodnog za uvođenje digitalnog radija (zone pokrivanja, emiteri, dodatne usluge koje bi se pokrenule uvođenjem digitalnog radija), prijemničke baze, programskih standarda kod digitalnog radija, operatora prve zemaljske mreže i multipleksa digitalnog radija. Takođe, radna grupa je izvršila analizu i predložila izmjene i dopune postojećeg regulatornog okvira u cilju uvođenja digitalnog radija. Ovim dokumentom su predložene smjernice za implementaciju digitalnog zemaljskog radija u Crnoj Gori i shodno tome će Agencija i tokom 2020. godine nastaviti sa aktivnim učešćem u radu međuresornih radnih grupa čiji će zadatak biti usmjeren ka sprovođenju predloženih smjernica, a pogotovo u dijelu koji se tiče prilagođavanja regulatornog okvira u cilju stvaranja osnovnih pretpostavki za uvođenje digitalnog radija.

1.2. Sprovođenje zaključaka Svjetske Konferencije o radiokomunikacijama(WRC-19)

U cilju sprovođenja nadležnosti Agencije po pitanju upravljanja radio-frekvencijskim spektrom Agencija će učestvovati na Svjetskoj Konferenciji o radiokomunikacijama (Konferencija WRC-19), koja se održava u periodu od 29.10. do 22. 11. 2019. godine u organizaciji Međunarodne unije za telekomunikacije (ITU).

S obzirom da je za nesmetano kreiranje politike razvoja radiokomunikacija neophodno obezbjediti usaglašeno korišćenje radio-frekvencijskog spektra za sve postojeće i buduće servise u Crnoj Gori, sa pravom na ekskluzivno korišćenje ili na principu zajedničkog korišćenja odgovarajućih opsega od strane različitih radiokomunikacionih službi, od suštinske je važnosti sprovođenje zaključaka sa Konferencije WRC-19 čiji će potpisnik biti i Crna Gora.

Finalni akt Konferencije WRC-19 će imati direktne reperkusije na Plan namjene radio-frekvencijskog spektra koji donosi Vlada Crne Gore, a čije stručne osnove priprema Agencija, koja sledstveno odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama, kontroliše njegovu primjenu.

2. Izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija

U toku 2020. godine nastaviće se aktivnosti vezane za sprovođenje nadležnosti Agencije u dijelu izdavanja odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Shodno Zakonu, odobrenje za korišćenje radio-frekvencija se izdaje na osnovu zahtjeva. Izuzetno, u slučaju dodjele radio-frekvencije iz opsega za koje je odgovarajućim planom raspodjele radio-frekvencija utvrđeno da se dodjeljuju na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javne elektronske komunikacione mreže, odnosno kada se za radio-frekvencijske opsege za koje je ograničen broj odobrenja utvrdi da je iskazano interesovanje veće od raspoloživih radio-frekvencijskih resursa, odobrenje se izdaje na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja. Pri tome, treba imati u vidu da javni tender za radio-frekvencije, koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene radio-difuznoj službi, za sisteme zemaljske radio-difuzije, shodno Zakonu o elektronskim medijima, sprovodi Agencija za elektronske medije, na osnovu podataka o slobodnim radio-frekvencijama koje obezbjeđuje ova Agencija.

2.1. Provjera ispunjenosti zahtjeva u pogledu pokrivanja signalom mobilnih mreža

U postupku javnog nadmetanja za dodjelu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija iz opsega 800 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2 GHz i 2,6 GHz za realizaciju javnih mobilnih elektronskih komunikacionih mreža sprovedenom tokom 2016. godine, mobilnim operatorima su propisani opšti i specifični zahtjevi u pogledu pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mreže, koji se odnose na obim i dinamiku pokrivanja i kvalitet usluge. Zahtjevi u pogledu pokrivanja su definisani na nivou pojedinačnih opsega i grupa opsega za uslugu govorne telefonije i SMS-a, kao i za usluge prenosa podataka. Posebno je važno kontinuirano i sveobuhvatno pratiti ispunjavanje zahtjeva u pogledu pokrivanja od strane operatora Crnogorski Telekom a.d. koji je preuzeo specifične zahtjeve u opsegu 800 MHz koji podrazumijevaju ubrzani razvoj mobilne širokopojasne mreže.

Ispunjenost zahtjeva u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže (*coverage* zahtjevi), uključujući i zahtjeve u vezi sa kvalitetom usluga, će se provjeravati putem:

- kalkulacija na bazi predikcije pokrivanja signalom mreže prema Preporuci ITU-R P.1812 uz korišćenje DTM modela Crne Gore rezolucije 50x50m sa odgovarajućim clutter-om stanovništva;
- mjerenja dostupnosti i kvaliteta specijalizovanom mjernom opremom, uključujući i mjerenja u pokretu;
- mjerenja kvaliteta usluge na lokaciji krajnjeg korisnika posredstvom specijalizovane opreme i/ili autorizovane softverske aplikacije EKIP Net Test

Za provjeru ispunjenosti zahtjeva pokrivenosti signalom, uključujući i zahtjeve u vezi sa kvalitetom usluga, koristiće se metodologija zasnovana na odgovarajućim međunarodnim dokumentima (ITU-R, CEPT, ETSI i dr.) i najboljoj uporednoj praksi.

S obzirom da su mobilni operatori obavezni da nakon isteka treće godine važenja odobrenja za korišćenje radio-frekvencija održavaju stepen dostupnosti i kvaliteta usluge u mobilnim mrežama propisan za postizanje do kraja treće godine važenja odobrenja, Agencija će provjeru ispunjenosti zahtjeva pokrivenosti signalom vršiti i tokom 2020. godine.

2.2. Priprema postupka dodjele raspoloživih radio-frekvencija za MFCN sisteme

U aprilu 2022. godine jednom od mobilnih operatora u Crnoj Gori ističu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija iz opsega 900 MHz, 1800 MHz i 2 GHz dodijeljenih na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javne mobilne elektronske komunikacione mreže. Osim navedenih radio-frekvencija, od resursa koji su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra opredijeljeni (ili će planiranim izmjenama i dopunama biti opredijeljeni) za korišćenje od strane MFCN sistema, trenutno su nedodijeljene sve radio-frekvencije iz opsega 1500 MHz i 2,3 GHz, kao i značajan dio opsega 2,6 GHz. Iako pružaju ograničene mogućnosti, ovi opsezi mogu biti interesantni mobilnim operatorima, prije svega za povećanje kapaciteta LTE/LTE-*Advanced* mreža. Takođe, očekuje se da će za implementaciju MFCN sistema, uključujući i 5G mobilne mreže, do sredine 2022. godine biti raspoloživi i svi resursi iz opsega 694-790 MHz i 3400-3800 MHz, kao i 1 GHz spektra iz opsega 24,25-27,5 GHz (blok 26,5-27,5 GHz). Kako se navedena tri opsega smatraju pogodnim za inicijalnu implementaciju 5G mobilnih mreža, Agencija namjerava da resurse iz ovih opsega stavi na raspolaganje mobilnim operatorima čim se stvore uslovi za njihovo nesmetano korišćenje za ove primjene. S obzirom da je prethodna dodjela radio-frekvencija za mobilne komunikacione mreže sprovedena 2016. godine, Agencija smatra da je

cjelishodno i racionalno sve nabrojane raspoložive resurse ponuditi u jednom postupku dodjele koji bi bio sproveden u drugoj polovini 2021. godine, tj. pet godina nakon prethodne dodjele.

Shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama, dodjela slobodnih radio-frekvencija iz navedenih opsega podrazumijeva sprovođenje postupka javnog nadmetanja. Imajući u vidu zakonom propisane rokove i činjenicu da je za kvalitetnu pripremu i sprovođenje postupka javnog nadmetanja potrebno najmanje godinu dana, Agencija će već tokom 2020. godine otpočeti pripreme za sprovođenje postupka dodjele raspoloživih radio-frekvencija za MFCN sisteme. U tom smislu, Agencija će tokom 2020. godine sprovesti sljedeće aktivnosti:

- kompletiranje regulatornog okvira za implementaciju MFCN sistema, uključujući i 5G mobilne mreže, u navedenim opsezima kroz izmjene i dopune Plana namjene radio-frekvencijskog spektra i postojećih planova raspodjele radio-frekvencija i donošenje Plana raspodjele radio-frekvencija iz opsega 24,25-27,5 GHz za MFCN sisteme;
- izrada Strategije uvođenja 5G mobilnih mreža u Crnoj Gori;
- sprovođenje postupka javnih konsultacija sa mobilnim operatorima o zainteresovanosti za dodjelu i ključnim elementima strategije dodjele radio-frekvencija za MFCN sisteme, uključujući i 5G mobilne mreže;
- nabavka konsultantskih usluga za pripremu postupka javnog nadmetanja, sa uslugom korišćenja softvera za sprovođenje elektronske aukcije spektra.

2.3. Izrada Strategije uvođenja 5G mobilnih mreža u Crnoj Gori

Mobilne komunikacione mreže pete generacije (5G) predstavljaju jedan od najvažnijih segmenata u izgradnji digitalne ekonomije i digitalnog društva u narednoj dekadi. Značaj 5G mreža na ukupan razvoj ekonomije i društva su prepoznale sve razvijene zemlje širom svijeta. Imajući u vidu potencijalni uticaj na praktično sve sfere ljudskog djelovanja, koordinirano uvođenje 5G mobilnih mreža je u mnogim državama postalo dio strategije ukupnog društvenog i privrednog razvoja.

Od 5G mobilnih mreža se očekuje da omoguće sveprisutnu, ultra brzu konektivnost sa malim kašnjenjem, ne samo individualnim korisnicima, već i velikom broju povezanih objekata i da kreiraju ekosistem za tehnološke i poslovne inovacije koje uključuju različite vertikalne sektore (biznise/industrije koje u svrhu obavljanja

sopstvene djelatnosti imaju potrebu za povezanošću) kao što su: automobilska industrija, energetika, poljoprivreda, fabrička proizvodnja, saobraćaj, zdravstvo, javna administracija, upravljanje komunalnom infrastrukturom u gradovima, zaštita životne sredine i mnoge druge. Scenariji korišćenja 5G mobilnih mreža se mogu kategorizovati u tri grupe: unaprijeđeni mobilni širokopojasni prenos podataka (eMBB), masivne komunikacije mašinskog tipa (mMTC) i ultra pouzdane komunikacije sa malim kašnjenjem (UR-LLC). Neke od primjena su: prenos podataka brzinama reda Gb/s, 3D video, Ultra HD ekrani, rad i igranje u cloud-u, proširena realnost, pametne kuće/zgrade, pametni gradovi, automobili sa autonomnim upravljanjem, primjene u kritičnim situacijama (npr. urgentna medicina na daljinu), industrijska automatizacija i dr. Takođe, očekuje se da 5G mreže budu "oči i uši" sistema vještačke inteligencije.

Dakle, radi se o sveobuhvatnom komunikacionom sistemu, na čiji razvoj osim potreba i zahtjeva individualnih korisnika utiču i budući digitalni poslovni modeli u različitim sektorima. Stoga je za potpunu valorizaciju 5G sistema, a istovremeno i za njihov razvoj, neophodna sinergija mobilne i ICT industrije sa jedne, i različitih učesnika iz sfere javnog i industrijskog sektora, sa druge strane.

Prepoznajući značaj ranog uvođenja 5G mobilnih mreža u Evropi, Evropska komisija je još 2016. godine usvojila 5G Akcioni plan za Evropu, koji predstavlja stratešku inicijativu koja poziva sve zainteresovane subjekte, iz privatnog i javnog sektora, male i velike, u svim zemljama članicama da doprinesu da 5G mreže postanu realnost za građane i privredu Evropske unije do kraja tekuće dekade. Akcionim planom je kao glavni cilj postavljeno inicijalno uvođenje 5G mreža u svakoj državi članici do kraja 2020. godine i ubrzano širenje 5G pokrivenosti na urbana područja i glavne saobraćajne pravce do 2025. godine. Pored toga, date su i smjernice u pogledu finansiranja izgradnje 5G infrastrukture i obezbjeđivanja radio-frekvencijskog spektra za ranu implementaciju 5G sistema.

S obzirom da se razvoj budućih 5G mreža u dobroj mjeri oslanja na inovativne digitalne poslovne modele u javnom i privrednom sektoru, kreiranje sveobuhvatne strategije koja bi predstavila mogućnosti tehnologije, okupila sve zainteresovane strane iz svih vertikalnih sektora, identifikovala ključne izazove i dala mapu puta za njihovo prevazilaženje, je preduslov za obezbjeđivanje uslova za blagovremeno uvođenje i razvoj 5G mobilnih mreža i postizanje maksimalnih benefita za građane i privredu Crne Gore. Budući da u Crnoj Gori još uvijek nije definisana mapa puta za

uvođenje 5G mobilnih mreža, Agencija će tokom 2020. godine obezbijediti izradu Strategije uvođenja 5G mobilnih mreža u Crnoj Gori, kao strateškog dokumenta za koordiniranu implementaciju i razvoj 5G sistema u Crnoj Gori. Izrada pomenute strategije ima za cilj da identifikuje tehnološke, regulatorne, spektralne i strukturalne izazove i barijere za uvođenje 5G mobilnih mreža i razvoj 5G infrastrukture i da ponudi odgovarajuća rješenja, kako bi se omogućilo uvođenje 5G mobilnih mreža u Crnoj Gori najkasnije do kraja 2022. godine. Povodom izrade strategije, Agencija će prethodno obaviti konsultacije sa svim relevantnim subjektima: mobilnim operatorima, proizvođačima opreme, vodećim ICT kompanijama u zemlji, ministarstvima nadležnim za oblasti elektronskih komunikacija, ekonomije i izgradnje objekata, lokalnim upravama, Privrednom komorom Crne Gore i dr.

3. Kontrola i monitoring radio-frekvencijskog spektra

Članom 11 tačka 6 Zakona o elektronskim komunikacijama utvrđena je nadležnost da vrši kontrolu i monitoring RF spektra. Članom 123 ovog zakona propisano je da kontrolu i monitoring RF spektra Agencija vrši u skladu sa ovim zakonom i odgovarajućim međunarodnim tehničkim propisima i standardima. S tim u vezi, Agencija je dužna da planira, razvija i unaprjeđuje Sistem kontrole i monitoringa RF spektra (Sistem). U postupku kontrole i monitoringa RF spektra Agencija, naročito:

- vrši odgovarajuća mjerenja parametara radio emisija radi utvrđivanja zauzetosti pojedinih RF opsega, u skladu sa ovim zakonom i odgovarajućim međunarodnim tehničkim propisima i standardima;
- utvrđuje izvor, lokaciju i identifikuje nelegalne radio emisije i izvore štetnih interferencija;
- vrši mjerenja vrijednosti parametara radio-emisija radi kontrole ispunjavanja uslova za korišćenje radio-frekvencija iz odgovarajućeg odobrenja.

Vezano za sprovođenje nadležnosti Agencije u oblasti kontrole i monitoringa RF spektra, tokom 2020. godine, postupci kontrole i monitoringa RF spektra će se obavljati korišćenjem do sada realizovanih fiksnih kontrolno-mjernih stanica povezanih u jedinstveni sistem u zoni njihovog opsluživanja i to:

- iz Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj gori (GKMC) za opštine Podgorica i Tuzi u opsegu od 10 kHz do 3,6 GHz, te u nižim djelovima ovog opsega i za opštinu Danilovgrad i dio opštine Bar;
- iz Regionalnog kontrolno-mjernog centra na Crnom rtu kod Sutomora (RKMC) za opštinu Bar u opsegu od 10 kHz do 3 GHz, te u nižim djelovima ovog opsega i za opštinu Budva i dio opštine Ulcinj;

- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Crljenicama (DUKMS Pljevlja) za opštinu Pljevlja u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Bijeloj Crkvi (DUKMS Rožaje) za opštinu Rožaje u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Trojici (DUKMS Kotor) za opštine Kotor i Tivat u opsegu od 10 kHz do 3 GHz, te u nižim djelovima ovog opsega i za opštinu Herceg Novi;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Bijeloj Gori (DUKMS Ulcinj) za opštinu Ulcinj u opsegu od 10 kHz do 3 GHz;
- iz Daljinski upravljane kontrolno-mjerne stanice na Mrkošnici (DUKMS Nikšić) za opštinu Nikšić u opsegu od 10 kHz do 3 GHz.

Na područjima Crne Gore koja nijesu pokrivena postojećim sistemom fiksnih monitoring stanica, kontrola i monitoring RF spektra obavlaće se korišćenjem Mobilne kontrolno-mjerne stanice u vozilu Mercedes® Sprinter (MKMS) u opsegu od 10 kHz do 3,6 GHz.

Mjerenja vrijednosti parametara kvaliteta servisa (QoS) i pokrivenosti GSM/UMTS/LTE elektronskih mobilnih komunikacionih mreža širom Crne Gore, odnosno utvrđivanja poštovanja postojećih koordinacionih sporazuma sa susjednim državama, po potrebi će se vršiti korišćenjem Digitalne mobilne kontrolno-mjerne stanice u vozilu Renault® Trafic Passenger (DMKMS) u kombinaciji sa prenosnim („backpack“) mjernim sistemom.

Osim navedenih kontrolno-mjernih stanica, u cilju utvrđivanja izvora i lokacija nelegalnih radio-emisija, te utvrđivanja izvora štetnih interferencija u opsegu od 10 kHz do 43 GHz na čitavoj teritoriji države će se koristiti i prenosna kontrolno-mjerna oprema (ručni prijemnik - analizator spektra, ručni prijemnik – goniometar – analizator spektra, *real-time* analizator spektra, rekabilni analizator spektra, prenosni monitoring prijemnik, setovi ručnih usmjerenih/omnidirektivnih aktivnih/pasivnih/mikrotalasnih antena, kao i drugi pomoćni uređaji i oprema).

4. Međunarodna koordinacija radio-frekvencija

S obzirom da je za nesmetano korišćenje odgovarajućih radio-frekvencijskih resursa neophodno obezbijediti usaglašeno korišćenje radio-frekvencijskog spektra za sve postojeće i buduće servise u Crnoj Gori, Agencija će i u 2020. godini sprovesti aktivnosti na planu međunarodne koordinacije radio-frekvencija sa administracijama susjednih država, za potrebe međunarodnih fiksnih veza, fiksnih/mobilnih

komunikacionih mreža i sistema zemaljske radio-difuzije. Takođe, radiće se i na izvršavanju procedura vezanih za međunarodnu koordinaciju radio-frekvencija, predlaganju i sprovođenju mjera za otklanjanje neželjnih interferencija koje potiču od izvora emisije lociranih na teritoriji Crne Gore ili iz inostranstva, održavanje jedinstvene radio-koordinacijske baze podataka sa svim relevantnim podacima potrebnim za efikasan rad Agencije po pitanju međunarodne koordinacije radio-frekvencija u cilju postizanja priznanja kroz upis istih u međunarodne planove frekvencija za analognu i digitalnu radio-difuziju, u skladu sa Sporazumima Ženeva 06 za televiziju, Ženeva 84 za FM radio, Ženeva 75 za radio-difuznu službu na srednjim talasima, dodacima 30, 30A i 30B Pravilnika o radio-komunikacijama za radio-difuznu satelitsku službu i fiksnu satelitsku službu kao i drugim međunarodnim sporazumima. Prethodno podrazumijeva pripremanje dokumentacija i obavljanje komunikacija u vezi sa procedurom prijavljivanja i modifikacije zahtjeva koje se odnose na upotrebu radio-frekvencija međunarodnim organizacijama iz oblasti elektronskih komunikacija, posredstvom nadležnog državnog organa, pripremanje odgovora na koordinacione zahtjeve drugih administracija vezano za korišćenje radio-frekvencijskog spektra.

Agencija će tokom 2020. godine nastaviti saradnju sa administracijama susjednih država u cilju postizanja sporazuma o koordinaciji i korišćenju radio-frekvencija i kodova u pograničnoj oblasti sa susjednim državama za opsege koji se koriste od strane mobilnih/fiksni komunikacionih mreža, kao i u cilju implementacije potpisanih sporazuma o koordinaciji.

Iako je opseg 700 MHz u Crnoj Gori oslobođen od sistema zemaljske radio-difuzije još 2017. godine, njegova potpuna valorizacija za implementaciju mobilnih/fiksni komunikacionih mreža (MFCN) je ograničena prisustvom signala digitalne televizije iz susjednih država, posebno iz Albanije, Italije i Hrvatske. Imajući u vidu odluku Evropskog Parlamenta i Savjeta iz 2017. godine kojom je, između ostalog, državama članicama naloženo da najkasnije do 30. juna 2020. godine, opseg 700 MHz oslobode za MFCN sisteme, uz određene uslove pod kojima je moguće produženje ovog roka, ali najkasnije do 30. juna 2022. godine, Agencija će u 2020. godini intenzivirati komunikaciju sa predstavnicima regulatornih agencija za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom iz susjednih država u cilju utvrđivanja krajnjeg roka za napuštanje opsega 700 MHz od strane radio-difuzne službe, kako bi se blagovremeno stvorili uslovi za potpunu valorizaciju opsega za MFCN sisteme u Crnoj Gori.

Agencija će tokom 2020. godine nastaviti aktivnosti povodom koordinacije radio-frekvencija za zemaljske sisteme za digitalno emitovanje radijskog signala (terrestrial – digital audio broadcasting T-DAB) i to radio-frekvencijske dodjele za pojedinačne

lokacije u skladu sa dodjelama iz međunarodnog Sporazuma Ženeva 06 (GE06) koje se odnose na geografske oblasti pokrivanja (alotment zone), a shodno potrebi i pojedinačne lokacije za realizaciju lokalnih T-DAB pokrivanja, kao i za emitovanje televizijskog signala odnosno DVB-T2 mreže za potrebe lokalnih pokrivanja koje do sada nijesu bile predmet multilateralnih i bilateralnih sporazuma o koordinaciji radio-frekvencija.

F. Upravljanje numeracijom i adresiranjem

Shodno članu 128 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija upravlja numeracijom i adresiranjem. Upravljanje numeracijom i adresiranjem, u smislu ovog zakona, obuhvata planiranje, upotrebu i dodjelu brojeva i adresa, kao ograničenog resursa, na način kojim se obezbjeđuje njihovo racionalno, ravnomjerno i efikasno korišćenje, u skladu sa planom numeracije i planom adresiranja.

1. Izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa

U toku 2020. godine, shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama i najboljoj evropskoj praksi, nastaviće se aktivnosti vezane za sprovođenje nadležnosti Agencije u dijelu određivanja načina korišćenja brojeva i adresa, kao i izdavanja odobrenja za korišćenje istih.

2. Prenosivost brojeva

Agencija će u toku 2020. godine raspisati javnu nabavku za administriranje i unapređenje Sistema centralne baze prenešenih brojeva u Crnoj Gori, a nastaviće da pratiti pružanje usluge prenosa brojeva od strane administratora baze prenesenih brojeva i operatora elektronskih komunikacionih usluga, analizira učinak pružanja ove usluge na konkurentnost tržišta i preduzimati dalje mjere cilju optimizacije procesa prenosa brojeva u skladu sa prikupljenim iskustvom i najboljom praksom izokruženja

3. Informisanje građana o postojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“

Agencija će i u toku 2020. godine, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za zaštitu i spašavanje (Direktorat za vanredne situacije- Ministarstvo unutrašnjih poslova), na odgovarajući i javno dostupan način, nastaviti da informiše građane

opostojanju i korišćenju jedinstvenog evropskog broja za pozive u hitnim slučajevima „112“, kao i raditi na poboljšanju efikasnijeg rada službe „112“, uvođenjem sistema za bolje lociranje pozivaoca broja 112.

4. Analiza potrebe uvođenja numeričkih opsega za komunikaciju između mašina-M2M

Dalji razvoj cjelokupnog društva svake zemlje u velikoj mjeri zavisi od implementacije savremenijeg interneta, počevši od komunikacija između mašina (eng. machine-to-machine, M2M) do „Interneta stvari“ (eng. Internet of Things, IoT), Osnovni element IoT-a je samostalna komunikacija između mašina, odnosno automatizovana razmjena informacija između tehničke opreme, međusobno ili sa centralnim sistemima za obradu podataka.

M2M je poslovno područje u razvoju koje je ušlo u fazu značajnijeg rasta, koje postaje novo poslovno područje za operatore elektronskih komunikacionih mreža. Operatori treba da omoguće povezivanje potrebno za održavanje veza između različitih mašina i senzora i za to im treba obezbjediti odgovarajuće regulatorne uslove i odgovarajuće resurse.

U toku 2020. godine planirana je izrada Analize potrebe uvođenja numeričkih opsega za potrebe komunikacije M2M, koja će dati pregled postojećeg stanja u Crnoj Gori i inostranstvu, analizirati potrebe za numeričkim resursima za M2M i predlog mjera za obezbjeđenje odgovarajućih regulatornih uslova i odgovarajućih numeričkih resursa.

G. Prava i zaštita interesa korisnika

1. Opšti uslovi pružanja usluga

U skladu sa članom 149 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će i u toku 2020. godine provjeravati usklađenost opštih uslova pružanja usluga sa Zakonom i izdavati saglasnosti na njih.

2. Pretplatnički ugovori

U skladu sa članom 151 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će i u toku 2020. godine provjeravati usklađenost pretplatničkih ugovora sa Zakonom i izdavati saglasnosti na njih.

3. Kvalitet usluga

U skladu sa članom 155 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija će u toku 2020. godine pratiti kvalitet elektronskih komunikacionih usluga koje se pružaju u Crnoj Gori, objavljivati uporedne parametre kvaliteta elektronskih komunikacionih usluga na svojoj internet stranici i operatorima davati preporuke za poboljšanje kvaliteta usluga.

4. Sistem za mjerenje brzine pristupa Internetu

Zakonom o elektronskim komunikacijama (član 155) predviđeno je da će Agencija korisnicima omogućiti mjerenje brzine pristupa Internetu, koje se može koristiti prilikom podnošenja prigovora na ugovorenu brzinu pristupa Internetu u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži. U 2019. godini Agencija je pustila u rad sistem za mjerenje i analizu kvaliteta usluge pristupa Internetu "EKIP NetTest". Sistem EKIP NetTest omogućava mjerenje parametara kvaliteta usluge pristupa Internetu u fiksnim i mobilnim mrežama u Crnoj Gori. Sa više od 80 parametara koji se mjere, ovo je vjerovatno najkompletniji mjerni alat dostupan na tržištu. Sistem je u potpunosti u skladu s BEREC (Tijelo evropskih regulatora za elektronske komunikacije) izvještajem iz 2014. godine, koji preporučuje parametre kvaliteta za kvalitet Internet konekcije. Mjerni server je smješten u Tački za razmjenu Internet saobraćaja (MIXP) u Crnoj Gori, kako bi korisnici svih operatora bili u jednakoj poziciji kada mjere parametre kvaliteta usluge pristupa Internetu, tj. kako bi se dobijeni rezultati mjerenja mogli upoređivati. Dobijeni rezultati se georeferenciraju i prikazuju na geografskoj karti.

U toku 2020. godine Agencija će pratiti rad ovog sistema, održavati ga i raditi na njegovom daljem razvoju, a dobijene podatke koristiti za razne analize u svrhu ispunjavanja svojih regulatornih obaveza.

5. Analiza poštovanja principa mrežne neutralnosti (Net neutrality) u Crnoj Gori

Neutralnost mreže (eng. Net neutrality) odnosi se na nivo kontrole pristupa sadržaju i brzine pristupa internetu od strane pružaoca usluge pristupa internetu. Pravni okviri

za ili protiv neutralnosti mreže česta su tema oko koje se vode rasprave između pružaoca usluge pristupa internetu (koji su najčešće protiv mrežne neutralnosti) i regulatornih agencija i krajnjih korisnika (koji su na strani mrežne neutralnosti). Analiza treba da sagleda problem diskriminacije i regulacije mrežnog saobraćaja sa više aspekata, da pregled pravnog okvira za mrežnu neutralnost u Evropskoj Uniji, Sjedinjenim Američkom Državama i Crnoj Gori, navede pregled planova Evropske komisije po pitanju mrežne neutralnost, ocjeni stanje mrežne neutralnosti u Crnoj Gori i da predlog mjera za njegovo poboljšanje.

6. Alat za pomoć korisnicima prilikom izbora elektronskih komunikacionih usluga (Kalkulator cijena)

Zakonom o elektronskim komunikacijama predviđeno je da će Agencija na svojoj *web* stranici, omogućiti korisnicima bez naknade izvrše nezavisnu procjenu troškova koji proizilaze iz javno dostupnih cijena javnih elektronskih komunikacionih usluga. Da bi se ova odredba sprovela Agencija je u 2015. godini razvila i implementirala odgovarajući alat- Kalkulator cijena koji je korisnicima dostupan na internet stranici Agencije.

U toku 2020. godine Agencija će održavati Kalkulator cijena i zahtijevati od operatora redovno ažuriranje cijena i ponuda usluga u Kalkulatoru.

U toku 2020. godine Agencija će raditi na razvoju drugih načina dostupnosti informacija o cijenama elektronskih komunikacionih usluga.

7. Edukacija korisnika

Istraživanja pokazuju da određeni broj korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga nijesu upoznati sa svojim pravima i postupkom njihove zaštite. Da bi što više korisnika bilo upoznato sa postupcima zaštite prava u oblasti elektronskih i poštanskih usluga, Agencija će toku 2020. godine pripremati i distribuirati odgovarajući edukativni materijal za korisnike i davati odgovarajuća saopštenja i obavještenja putem medija.

8. Ispitivanje javnog mnjenja

Agencija je prethodnih godina redovno sprovodila istraživanja o upotrebi informaciono komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Takvo istraživanje o zadovoljstvu korisnika cijenama i kvalitetom elektronskih komunikacionih usluga će biti sprovedeno i u toku 2020. godine. Predmet ovog istraživanja će biti ispitivanje stepena zadovoljstva korisnika elektronskih komunikacionih usluga u Crnoj Gori, to jest stepen zadovoljstva korisnika uslugama fiksne i mobilne telefonije, interneta i distribucije televizijskih i radio programa, obavještenosti o brojevima hitnih službi, kao i stepen obavještenosti opravima korisnika elektronskih komunikacionih usluga i nadležnostima Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

Agencija će u toku 2020. godine izvršiti i istraživanje tržišta koje će se odnositi na poznavanje poštanskih usluga, zadovoljstvo korisnika pruženim poštanskim uslugama i zamjenjivost poštanskih usluga uslugama iz oblasti elektronskih komunikacija. Ovo istraživanje će se sastojati od ispitivanja učestalosti i obima korišćenja jedinica poštanske mreže i pojedinih reprezentativnih poštanskih usluga, ispitivanja zadovoljstva cijenama i rokovima prenosa (kvalitetom) pojedinih poštanskih usluga, kao i ispitivanja obima korišćenja e-commerca (internet trgovine).

9. Praćenje rada nacionalne tačke razmjene Internet saobraćaja u Crnoj Gori (MIXP)

Utoku 2013. godine Agencija je uradila studiju o organizaciji i uspostavljanju nacionalne tačke razmjene internet saobraćaja (IXP- Internet Exchange Point-a) u Crnoj Gori. Studija je pokazala da bi se organizacijom IXP u Crnoj Gori pospješio razvoj interneta u Crnoj Gori, snizile cijene usluga, rasteretili linkovi za globalni pristup internetu, poboljšao kvalitet usluge pristupa internetu i sigurnost komunikacije. Nacionalna tačke razmjene internet saobraćaja u Crnoj Gori (MIXP) se nalazi u prostorijama Univerziteta Crne Gore (Centar za informacioni sistem) i puštena je u rad u julu 2015. godine.

U 2020. godini Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će sarađivati sa Univerzitetom Crne Gore, Ministarstvom ekonomije, operatorima koji pružaju Internet usluge i drugim zainteresovanim subjektima, a u cilju daljeg razvoja MIXP-a i nastojati da se svi internet servis provajderi povežu na MIXP.

H. Planiranje elektronskih komunikacionih mreža i elektronske komunikacione infrastrukture

Zakonom o elektronskim komunikacijama propisana je obaveza Agencije da na zahtjev nosioca pripremnih poslova na izradi i donošenju planskog dokumenta, dostave podatke o postojećim i planiranim elektronskim komunikacionim mrežama, elektronskoj komunikacionoj infrastrukturi i povezanoj opremi u zoni zahvata planskog dokumenta, kao i da daje mišljenje o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme u postupku pripreme planskog dokumenta. U toku 2020. godine Agencija će po zahtjevima dostavljati raspoložive podatke, kao i svoje predloge i mišljenja koji su neophodni za izradu planskih dokumenata.

I. Zaštita elektronskih komunikacija

1. Sprovođenje mjera za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga

Agencija će u 2020. godini pratiti sprovođenje mjera za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga, davati operatorima smjernice u cilju povećanja stepena sigurnosti i podsticati operatore da sigurnosne mjere permanentno usklađuju sa zakonskim izmjenama, novim verzijama standarda informacione sigurnosti i kontinuiteta poslovanja (ISO/IEC 27001, 27002, 27005, 27011 i 22301), kao i dobrim primjerima iz prakse.

Agencija će u 2020. godini u ovoj oblasti posebnu pažnju posvetiti provjeri rada DRS-ova koje su operatori pustili u rad.

2. Sprovođenje mjera za sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte

Shodno Pravilniku o uslovima i načinu sprečavanja i suzbijanja zloupotreba i prevara u pružanju usluga elektronske pošte („Službeni list Crne Gore” broj: 37/18) Agencija je u 2019. godini uspostavila registar u elektronskom obliku, koji sadrži telefonske brojeve i e-mail adrese korisnika koji ne žele da primaju elektronske poruke odnosno telefonske pozive u svrhu direktnog marketinga.

Agencija će u 2020. godini takođe pratiti implementaciju navedenog pravilnika od strane operatora elektronskih komunikacionih usluga i subjekata koji vrše distribuciju elektronskih poruka i raditi na unapređivanju i promociji registra koji sadrži

telefonske brojeve i e-mail adrese korisnika koji ne žele da primaju elektronske poruke odnosno telefonske pozive u svrhu direktnog marketinga.

J. Vršenje nadzora u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti

1. Stručni nadzor u oblasti elektronskih komunikacija

Agencija, preko nadzornika za elektronske komunikacije, vrši nadzor nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije, shodno odredbama članova 184, 185, 188 i 189 Zakona o elektronskim komunikacijama. Nadzornici za elektronske komunikacije obavljaju poslove nadzora u skladu sa Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o inspekcijskom nadzoru (Službeni list Crne Gore broj: 39/03, 76/09, 57/11, 18/14, 11/15 i 52/16).

Redovni stručni nadzori u 2020. godini će se vršiti, kod operatora registrovanih kod Agencije, radio-difuznih emitera i kod imaoaca funkcionalnih mreža/sistema u skladu sa Planom nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2020. godinu, koji usvaja Savjet Agencije.

U 2019. godini pripremljen je predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o elektronskim komunikacijama kojim je predviđeno da inspekcijski nadzor u oblasti elektronskih komunikacija vrši Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Agencija će u nakon donošenja pomenutog zakona uskladiti svoj rad odredbama koje se odnose na inspekcijski nadzor.

2. Stručni nadzor u oblasti poštanske djelatnosti

Agencija, preko nadzornika za poštansku djelatnost, vrši nadzor nad radom poštanskih operatora, shodno odredbama članova 106, 109 i 109a Zakona o poštanskim uslugama. Redovni stručni nadzori u 2020. godini će se kod poštanskih operatora vršiti u skladu sa Planom nadzora u oblasti poštanske usluga za 2020. godinu, koji usvaja Savjet Agencije.

U 2019. godini pripremljen je predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poštanskim uslugama kojim je predviđeno da inspekcijski nadzor u oblasti elektronskih komunikacija vrši Agencija za elektronske komunikacije i poštansku

djelatnost. Agencija će u nakon donošenja pomenutog zakona uskladiti svoj rad odredbama koje se odnose na inspekcijski nadzor.

K. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020.godine.

U skladu sa obavezama iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja informacionog društva do 2020. godine, Agencija će u 2020. godini:

- Prikupljati podatke potrebne za proračun strateških indikatora;
- Pokrenuti inicijativu za realizaciju preporuka iz Plana migracije na protokol IPv6 u Crnoj Gori, koji je urađen u 2019. godini;
- Nastaviti sa radom na identifikaciji područja bez adekvatne ili bez bilo kakve dostupnosti širokopojasnog pristupa, u kojima operatori nemaju ekonomski interes (ruralna i slabo naseljena područja) da razvijaju mreže, preko:
 - Mapiranja dostupnosti širokopojasnog pristupa,
 - Mapiranja NGA mreža i LTE radio baznih stanica.
- Edukovati korisnike u vezi sa širokopojasnim pristupom internetu.

L. Realizacija mjera iz Akcionog plana za sprovođenje Strategije razvoja poštanske djelatnosti

Akcionim planom Strategije razvoja poštanske djelatnosti u Crnoj Gori za period 2019-2023 godine definisane su aktivnosti i mjere za realizaciju ciljeva utvrđenih strategijom, a za koje su zaduženi resorno ministarstvo, Agencija i poštanski operatori. Agencija će tokom 2020. godine spovoditi niz aktivnosti koje proizilaze iz njenih obaveza utvrđenih Akcionim planom. Najznačajnije aktivnosti su vezane za izmjenu propisa koji se odnose na osiguranje kvaliteta univerzalnog servisa, kako bi se u toj oblasti omogućila primjena relevantnih evropskih standarada.

M. Realizacija mjera iz ostalih akcionih planova u čiju realizaciju je Agencija uključena

Agencija će u toku 2020 godine raditi na realizaciji akcionih planova i strategija :

1. Strategije suzbijanja nasilnog ekstremizma 2020-2024
2. Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma
3. Akcionog plana - Nacionalnog programa zaštite potrošača

II-3. IZRADA PLANOVA, IZVJEŠTAJA I INFORMACIJA VEZANIH ZA TRŽIŠTE ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKE DJELATNOSTI

U ovom dijelu planskih aktivnosti Agencija u 2020. godini između ostalog planira izradu sljedećih dokumenata:

A. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na godišnjem nivou

1. Izvještaj o radu Agencije za 2019. godinu

Izvještaj o radu Agencije se priprema u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim je definisano da izvještaj treba da sadrži podatke o: razvoju sektora elektronskih komunikacija, uvedenim regulatornim mjerama, ostvarivanju i kvalitetu Univerzalnog servisa u sektoru elektronskih komunikacija, dodijeljenim ograničenim resursima, razvoju tržišta poštanske djelatnosti, ostvarivanju i kvalitetu univerzalne poštanske usluge, ostvarivanju prava i zaštiti interesa korisnika elektronskih komunikacionih i poštanskih usluga, kao i izvršenim zadacima Agencije utvrđenim planom rada i članom 65 Zakona o poštanskim uslugama na osnovu kog Agencija obavlja poslove nezavisnog regulatornog organa za oblast poštanske djelatnosti.

Rok: I kvartal

2. Finansijski izvještaj Agencije za 2019. godinu

Finansijski izvještaj Agencije se priprema u skladu sa članom 26 Zakona o elektronskim komunikacijama i sadrži finansijske pokazatelje poslovanja Agencije sa izvještajem nezavisnog ovlašćenog revizora o finansijskom poslovanju Agencije.

Rok: I kvartal

3. Plan redovne kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra u 2020. godini

Plan redovne kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra utvrđuje način korišćenja i metodologija mjerenja korišćenjem kontrolno-mjernih stanica u Sistemu kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. Planom se definišu okvirni termini po kvartalima, mikrolokacije i konkretni zadaci redovnih monitoring kampanja koje će se sprovoditi tokom 2020.godine.

Rok: I kvartal

4. Izvještaj o kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra u 2019. godini

Agencija vrši redovne i vanredne postupke kontrole i monitoringa RF spektra. Sveobuhvatan pregled obavljenih redovnih i vanrednih kontrola i monitoringa RF spektra i zaključaka izvedenih nakon monitoring kampanja obavljenih tokom 2019. godine biće prezentovan u ovom izvještaju.

Rok: I kvartal

5. Izvještaj o dodijeljenim radio-frekvencijama uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih

Shodno članu 96 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija je ovlašćena da upravlja radio-frekvencijskim spektrom kao ograničenim resursom u skladu sa međunarodnim sporazumima, ovim Zakonom, Planom namjene i planovima raspodjele radio-frekvencija. Fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu da koriste na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje izdaje Agencija. Izuzetak predstavljaju radio-frekvencije koje se koriste u skladu sa Pravilnikom o radio-frekvencijama i uslovima pod kojima se radio-frekvencije mogu koristiti bez odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Pregled dodjele radio-frekvencija iz najznačajnijih opsega uz ocjenu racionalnosti korišćenja istih biće dat u ovom izvještaju.

Rok: I kvartal

6. Plan nadzora u oblasti elektronskih komunikacija za 2020. godinu

Plan nadzora u oblasti elektronskih komunikacija, shodno članu 11 tačka 19 Zakona o elektronskim komunikacijama, utvrđuje dinamika redovnog nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije, u smislu usklađenosti sa Zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima i standardima, a u skladu sa poglavljem XXII Zakona.

Rok: I kvartal

7. Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti elektronskih komunikacija u 2019. godini

Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti elektronskih komunikacija sadrži pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora elektronskih komunikacija i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.

Rok: I kvartal

8. Analiza usklađenosti rada operatora elektronskih komunikacija sa Zakonom o elektronskim komunikacijama

Analiza usklađenosti rada operatora elektronskih komunikacija sa Zakonom o elektronskim komunikacijama daje pregled nepravilnosti uočenih prilikom obavljanja stručnih nadzora u toku 2019. godine, preduzetim mjerama iz nadležnosti Agencije i predlogom mjera za dalje usklađivanje rada operatera sa Zakonom o elektronskim situacijama.

Rok: I kvartal

9. Plan nadzora u oblasti poštanskih usluga za 2020. godinu

Plan nadzora u oblasti poštanskih usluga, shodno članu 65 tačka 17 Zakona o poštanskim uslugama, utvrđuje dinamika redovnog nadzora nad radom poštanskih operatora koji su registrovani kod ove Agencije, u smislu usklađenosti njihovog rada sa zakonom, podzakonskim aktima i važećim tehničkim propisima.

Rok: I kvartal

10. Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga u 2019. godini.

Izvještaj o sprovođenju nadzora u oblasti poštanskih usluga sadrži pregled sprovedenih postupaka nadzora obavljenih kod registrovanih operatora poštanskih usluga i preduzetih mjera na osnovu utvrđenih nepravilnosti.

Rok: I kvartal

12. Analiza usklađenosti rada poštanskih operatora sa Zakonom o poštanskim uslugama

Analiza usklađenosti rada poštanskih operatora sa Zakonom o poštanskim uslugama, u vezi za odredbama člana 65 stav 1 tačka 17, člana 109a, člana 112, člana 113 i člana 114 Zakona o poštanskim uslugama, daje pregled nepravilnosti uočenih prilikom obavljanja stručnih nadzora u toku 2019. godine, preduzetim mjerama iz nadležnosti Agencije i predlogom mjera za dalje usklađivanje rada operatera sa Zakonom o poštanskim uslugama.

Rok: I kvartal

13. Izvještaj o preduzetim mjerama za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga za 2019. godinu

Izvještaj o preduzetim mjerama za obezbjeđenje sigurnosti i integriteta elektronskih komunikacionih mreža i usluga daje pregled organizacionih i tehničkih mjera koje su operatori preduzeli u skladu sa članom 168 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal

14. Izvještaj o aktivnostima na realizaciji Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore u 2019. godini

Realizacija Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore se sprovodi u skladu sa Zakonom, Planom rada i Finansijskim planom Agencije. U ovom izvještaju će biti dat detaljan prikaz realizovanih aktivnosti vezanih za implementaciju, funkcionisanje i unaprijeđenje Sistema tokom 2019.godine.

Rok: I kvartal

15. Plan javnih nabavki za 2020. godinu

Plan javnih nabavki se donosi shodno članu 38 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 31. januara tekuće godine i u propisanoj papirnoj i elektronskoj formi dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki, radi objavljivanja na njihovom portalu.

Rok: I kvartal (januar)

16. Plan nabavki male vrijednosti za 2020. godinu

Plan nabavki male vrijednosti se donosi shodno članu 38 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 31. januara tekuće godine i objavljuje na internet stranici Agencije.

Rok: I kvartal (januar)

17. Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama za 2019. godinu

Izvještaj o sprovedenim postupcima javnih nabavki i zaključenim ugovorima o javnim nabavkama se priprema shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu i dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki

Rok: I kvartal

18. Izvještaj o sprovedenim nabavkama male vrijednosti i zaključenim ugovorima za 2019. godinu

Izvještaj o sprovedenim nabavkama male vrijednosti i zaključenim ugovorima se priprema shodno članu 118 Zakona o javnim nabavkama najkasnije do 28. februara tekuće za prethodnu godinu i dostavlja organu državne uprave nadležnom za poslove javnih nabavki

Rok: I kvartal

19. Informacija o troškovnom računovodstvu i vođenju odvojenih računovodstvenih evidencija operatora sa značajnom tržišnom snagom u 2019. godini

Nakon sprovedenih postupaka analiza relevantnih tržišta, shodno članu 76 Zakona o elektronskim komunikacijama Agencija je pojedinim operatorima sa značajnom snagom na relevantnom tržištu naredila preduzimanje mjera u vezi sa pokrivanjem troškova i kontrolom cijena određenih usluga koje se pružaju radi obezbjeđivanja pristupa i/ili interkonekcije i vođenje troškovnog računovodstva. Informacija sadrži pregled nametnutih regulatornih mjera, postupcima koje su preduzeli operatori i Agencija, rezultate troškovnih modela i pregled regulisanih cijana.

Rok: II kvartal

20. Analiza poslovanja operatora elektronskih komunikacija za 2019. godinu

Analiza poslovanja operatora elektronskih komunikacija daje prikaz finansijskog stanja, poslovanja i finansijskih pokazatelja po operatorima. Takođe, analiza obuhvata i benchmarking finansijskih pokazatelja operatora u Crnoj Gori i operatora u okruženju.

Rok: II kvartal

21. Informacija o poslovanju poštanskih operatora u Crnoj Gori u 2019. godini

Informacija o poslovanju poštanskih operatora u Crnoj Gori se priprema shodno članu 69 Zakona o poštanskim uslugama, kojim je utvrđeno da poštanski operatori dostavljaju regulatornom organu finansijske izvještaje, statističke, knjigovodstvene i druge podatke o stanju i razvoju tržišta poštanskih usluga, u skladu sa zakonom. Informacija će obuhvatiti prikaz ekonomsko finansijskog stanja i poslovanja poštanskih operatora.

Rok: II kvartal

22. Informacija o kontroli kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge u 2019. godini, na osnovu člana 58, 59, 60 i 61 Zakona o poštanskim uslugama. Informacija će obuhvatiti pitanja kvaliteta obavljanja univerzalne poštanske usluge.

Rok: II kvartal

23. Izvještaj o stepenu razvoja javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga (fiksne, mobilne, KDS, Internet)

Izvještaj o stepenu razvoja javnih elektronskih komunikacionih mreža i usluga sadrži podatke o razvoju infrastrukture, tehnologijama koje se koriste, stepenu pokrivenosti, vrstama usluga koje se pružaju.

Rok: II kvartal

24. Informacija o statusu i potrebama Informacionog sistema Agencije u 2020. godini. Informacija daje podatke o trenutnom stanju i predloge za dalji razvoj Informacionog sistema i Internet stranice Agencije.

Rok: II kvartal

25. Finansijski plan i Program rada Agencije za 2021. godinu,

Finansijski plan i Program rada Agencije se pripremaju shodno odredbi člana 24 Zakona o elektronskim komunikacijama i člana 12 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Rok: III kvartal

26. Informacija o statusu namjene i korišćenja opsega 694-790 MHz, 3400-3800 MHz i 24,25-27,5 GHz za MFCN sisteme

Ova informacija daje prikaz trenutnog statusa u vezi sa namjenom i korišćenjem opsega 694-790 MHz, 3400-3800 MHz i 24,25-27,5 GHz za realizaciju mobilnih/fiksni komunikacionih mreža (MFCN), uključujući i mogućnost implementacije 5G mobilnih mreža, u susjednim državama i na nivou Evrope. Informacija će sadržati i analizu potencijalnog uticaja aktivnih radiokomunikacionih sistema u susjednim državama na implementaciju MFCN sistema u ovim opsezima u Crnoj Gori, kao i podatke o realnoj zauzetosti opsega u Crnoj Gori od strane odobrenih i neodobrenih emisija iz zemlje ili iz inostranstva, dobijene tokom redovnih i vanrednih mjerenja posredstvom Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra.

Rok: IV kvartal

27. Informacija o stepenu razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije

Informacija o stepenu razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije daje pregled stanja i stepena razvoja digitalne zemaljske radio-difuzije na teritoriji Crne Gore.

Rok: III kvartal

28. Informacija o ispunjavanju uslova iz odobrenja za korišćenje radio-frekvencija na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore

S obzirom da se odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija, kojima se daje pravo ekskluzivnog korišćenja radio-frekvencija na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javnih elektronskih komunikacionih mreža (npr. mobilne mreže, mreže za fiksni/širokopojasni bežični pristup, bežični sistemi za distribuciju TV programa do krajnjih korisnika i dr.), propisuju, između ostalog i uslovi vezani za kvalitet servisa, kao i dinamiku razvoja mreže i pokrivanja stanovništva Crne Gore signalom mreže, ova informacija će dati godišnji pregled propisanih i realizovanih uslova iz odobrenja, u cilju kontinuiranog praćenja ispunjavanja istih.

Rok: IV kvartal

B. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na polugodišnjem nivou

1. Izvještaj o uslugama baziranim na Internet Protokolu

Izvještaj o uslugama baziranim na Internet Protokolu se priprema na osnovu podatka iz izvještaja koje dostavljaju operatori, podataka dobijenih na osnovu istraživanja sprovedenih od strane Agencije i podataka Zavoda za statistiku i sadrži pregled operatera koji pružaju usluge bazirane na Internet protokolu, pokrivenost, broj korisnika, brzine pristupa Internetu

Rok : I kvartal, III kvartal

2. Informacija o stepenu pokrivenosti teritorije Crne Gore signalom mobilnih mreža

Korišćenjem specijalizovanih softvera kojima raspolaže Agencija će, na osnovu informacija o implementiranoj infrastrukturi javnih mobilnih elektronskih komunikacionih mreža sprovesti odgovarajuće kalkulacije i proračune, i pripremiti ovu informaciju koja će dati prikaz pokrivanja teritorije Crne Gore signalom GSM/UMTS/LTE mreža za svakog od operatera.

Rok: II kvartal i IV kvartal

3. Informacija o zajedničkom korišćenju telekomunikacione infrastrukture

Izveštaj o uslugama baziranim na Internet Protokolu sadrži pregled stepena zajedničkog korišćenja telekomunikacione kanalizacije, antenskih i drugih stubova stubova i objekata operatora u skladu sa članom 37 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Rok: I kvartal, III kvartal

4. Informacija o distribuciji TV i radio programa u Crnoj Gori i poređenje sa zemljama u okruženju

Informacija o distribuciji TV i radio programa u Crnoj Gori i poređenje sa zemljama u okruženju sadrži pregled operatora koji pružaju ovu vrstu usluga u Crnoj Gori, tehnologije koje koriste, korisničke pakete i cijene i njihovo poređenje sa zemljama u okruženju.

Rok: I kvartal, III kvartal

5. Informacija o izdatim mišljenjima o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama.

Ova informacija sadrži pregled dostavljenih zahtjeva i izdatih mišljenja o usklađenosti planiranja elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme sa Zakonom o elektronskim komunikacijama

Rok: I kvartal, III kvartal

6. Izveštaj o kontroli i monitoringu radio-frekvencijskog spektra

Agencija vrši redovne i vanredne postupke kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra. Pregled najvažnijih rezultata dobijenih u postupcima kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra i s tim u vezi zaključaka izvedenih nakon monitoring kampanja sprovedenih u prvom, odnosno drugom polugodištu 2020. godine biće prezentovan u ovom izvještaju.

Rok: I kvartal i III kvartal

7. Komparativna analiza cijena usluga u fiksnoj telefoniji, mobilnoj telefoniji i širokopojasnom pristupu internetu u Crnoj Gori, zemljama regiona i Evropske unije

Analiza daje uporedni pregled cijena usluga u fiksnoj telefoniji, mobilnoj telefoniji i širokopojasnom pristupu internetu u Crnoj Gori, zemljama regiona i Evropske unije, zaključke, pregled mjera koje je preuzela Agencija u cilju sniženja cijena

usluga elektronskih komunikacija i predlog mjera za dalje sniženja cijena elektronskih komunikacionih usluga.

Rok: I kvartal, III kvartal

8. Izvještaj o aktivnostima Agencije na sprovođenju mjera za prevenciju i suzbijanje terorizma, sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma

U skladu sa obavezama koje proizilaze iz Strategije za prevenciju i suzbijanje terorizma, pranja novca i finansiranja terorizma Agencija ovaj izvještaj dostavlja Vijeću za nacionalnu bezbjednost, odnosno, u okviru njega, Operativnom timu Biroa za operativnu koordinaciju.

Rok: I kvartal, III kvartal

9. Komparativna analiza statističkih, finansijskih i drugih podataka regulatora i operatora iz okruženja

Komparativna analiza obuhvata pregled statističkih, finansijskih i drugih podataka regulatora i operatora iz okruženja koji se baziraju na finansijskim izvještajima kao i godišnjim izvještajima o radu koji se objavljuju na zvaničnim sajtovima regulatora.

Rok: I kvartal, III kvartal

C. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na kvartalnom nivou

- 1. Informacija o sprovođenju analize relevantnih tržišta** se priprema shodno članu 11 tačka 18 Zakona o elektronskim komunikacijama, kojim se propisuje da Agencija vrši nadzor tržišta, utvrđuje operatore sa značajnom tržišnom snagom i preduzima preventivne mjere za sprječavanje negativnih efekata značajne tržišne snage operatora a u skladu sa poglavljem VI Zakona o elektronskim komunikacijama – Zaštita konkurencije u oblasti elektronskih komunikacija.
- 2. Izvještaj o izdatim odobrenjima za korišćenje numeracije i/ili adresa**, koja se izdaju shodno proceduri propisanoj članom 132 Zakona o elektronskim komunikacijama.
- 3. Izvještaj o sprovođenju nadzora nad radom operatora koji su registrovani kod Agencije**, shodno članu 185 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama.
- 4. Informacija o izdavanju saglasnosti na tipske pretplatničke ugovore i opšte uslove**, shodno članu 149 i 151 Zakona o elektronskim komunikacijama

5. **Informacija o kvalitetu elektronskih komunikacionih usluga**, kojom daje pregled i analizu kvaliteta pruženih usluga, shodno Pravilniku o kvalitetu javnih elektronskih komunikacionih usluga („Službeni list Crne Gore“ broj: 02/18).
6. **Izveštaj o realizaciji Operativnog plana Agencije za 2020. godinu**
7. **Izveštaj o realizaciji izgradnje objekata Agencije**
Izveštaj sadrži pregled realizacije investicija u prvoj odnosno drugoj polovini kalendarske 2020. godine, shodno Planu rada, Planu javnih nabavki i Finansijskom planu Agencije za 2020. godinu.

D. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju na mjesečnom nivou

1. **Informacija o stanju tržišta fiksnih, mobilnih i Internet usluga** koje se rade prema utvrđenoj metodologiji o prikupljanju i obradi određenih parametara iz tekućeg poslovanja operatora fiksne i mobilne telefonije i Internet servis provajdera.
2. **Izveštaj o izdatim odobrenjima za korišćenje radio-frekvencija**
Fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu koristiti na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, koje izdaje Agencija na osnovu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. U ovom izvještaju se daje detaljan pregled izdatih odobrenja na mjesečnom nivou.
3. **Informacija o vođenim upravnim postupcima i rješavanju sporova između operatora** shodno članu 11 tačka 15 Zakona o elektronskim komunikacijama.
4. **Informacija o zaštiti korisnika** koja se priprema shodno članu 11 tačka 14 Zakona o elektronskim komunikacijama.
5. **Izveštaj o prihodima i rashodima Agencije shodno Finansijskom planu Agencije za 2019. godinu**
6. **Izveštaj o realizaciji Plana javnih nabavki i Plana nabavki male vrijednosti**
7. **Mjesečni izvještaj o aktivnostima na analizi tržišta**
8. **Mjesečni izvještaj o aktivnostima na projektima implementacije troškovnog i odvojenog računovodstva**

9. Izvještaj o implementaciji univerzalnog servisa u elektronskim komunikacijama

10. Izvještaj o pružanju usluge prenosivosti brojeva

11. Izvještaj o prikupljanju podataka od operatora shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama i programu izvještavanja koji je pripremila Agencija

12. Informacija o implementaciji Zakona o poštanskim uslugama

E. Planovi, izvještaji i informacije koje se pripremaju po potrebi

1. Informacija o slobodnim radio-frekvencijama koje bi mogle biti predmet javnog nadmetanja

Informacija se radi po potrebi, u slučaju iskazanog interesovanja za korišćenje radio-frekvencija, za koje se saglasno Zakonu odobrenje za korišćenje izdaje na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja. Treba imati u vidu da javni tender za radio-frekvencije, koje su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra namijenjene radio-difuznoj službi, za sisteme zemaljske radio-difuzije, shodno Zakonu o elektronskim medijima, sprovodi Agencija za elektronske medije, na osnovu podataka o slobodnim radio-frekvencijama koje obezbjeđuje ova Agencija.

II-4. SARADNJA SA NADLEŽNIM DRŽAVNIM ORGANIMA I DRUGIM INSTITUCIJAMA, REGULATORNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA I MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA U OBLASTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA I POŠTANSKOG SAOBRAĆAJA

A. Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama

Shodno članu 35 Zakona o elektronskim komunikacijama, Agencija, u oblasti elektronskih komunikacija, naročito sarađuje sa:

- 1) Ministarstvom ekonomije, u sprovođenju Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakon o poštanskim uslugama i realizaciji strategija;

- 2) organom nadležnim za zaštitu konkurencije u slučajevima sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja konkurencije na tržištu;
- 3) organom državne uprave nadležnim za zaštitu potrošača;
- 4) organom državne uprave nadležnim za zaštitu životne sredine;
- 5) regulatornim organom nadležnim za oblast audio vizuelnih medijskih usluga;
- 6) organom nadležnim za zaštitu ličnih podataka;
- 7) organima državne uprave nadležnim za prevenciju, odnosno zaštitu od ugrožavanja bezbjednosti informacionih sistema;
- 8) organom državne uprave nadležnim za standardizaciju
- 9) organom državne uprave nadležnim za bezbjednost i sigurnost plovidbe;
- 10) regulatornom Agencijom za civilno vazduhoplovstvo;
- 11) organom državne uprave nadležnim za zaštitu ličnih podataka;
- 12) organom državne uprave nadležnim za vanredne situacije.

Saradnja sa nadležnim državnim organima i institucijama, će se sprovoditi u skladu sa zakonom i u mjeri potrebnoj za implementaciju i primjenu Zakona o elektronskim komunikacijama, Zakona o elektronskim medijima, Zakona o digitalnoj radio-difuziji, Zakona o poštanskim uslugama, Zakonom o inspeksijskom nadzoru, Zakonom o zaštiti ličnih podataka, Zakonom o zaštiti potrošača, Zakonom o zaštiti životne sredine, Zakonom o zaštiti konkurencije na tržištu, Zakonom o uređenju prostora i izgradnji objekata i Zakonom o spriječavanju pranja novca i finansiranja terorizma.

Agencija će sarađivati sa državnim organom nadležnim za evropske poslove oko procesa pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji kroz učešće njenih predstavnika u pododboru za inovacije, ljudske resurse, informaciono društvo i socijalnu politiku, kao i kroz članstvo u radnim grupama za pripremu pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 1 - Slobodno kretanje roba, pregovaračko poglavlje 3 - Pravo osnivanja preduzeća i sloboda pružanja usluga, pregovaračko poglavlje 8 – Konkurencija i državna pomoć, pregovaračko poglavlje 10 - Informatičko društvo i mediji i pregovaračko poglavlje 28 - Zaštita potrošača i zdravlja.

Kada je u pitanju racionalno korišćenje radio-frekvencija, primjena Plana namjene radio-frekvencijskog spektra i izrada planova raspodjele radio-frekvencija, osim sa nadležnim Ministarstvom ekonomije, nastaviće se saradnja sa državnim organima i institucijama nadležnim za bezbjednost civilnog vazdušnog, odnosno pomorskog saobraćaja, državnim organima nadležnim za unutrašnje poslove, nacionalnu bezbjednost i odbranu i regulatornim organom nadležnim za oblast audio-vizuelnih medijskih usluga.

U cilju racionalnog angažovanja materijalnih dobara i potrošnje sredstava, nastaviće se saradnja i sa drugim državnim institucijama sa kojima Agencija ima potpisane

sporazume o saradnji i to sa: Upravom za nekretnine, Zavodom za statistiku, Zavodom za standardizaciju, Zavodom za hidrometeorologiju i seizmologiju, Agencijom za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Agencijom za civilno vazduhoplovstvo i Agencijom za pomorsku sigurnost.

U cilju kontinuirane edukacije zaposlenih Agencije, u 2020. godini Agencija će nastaviti saradnju sa Upravom za kadrove sa kojim ima potpisan sporazum o saradnji.

B. Saradnja sa međunarodnim institucijama

U okviru međunarodnih aktivnosti, Agencija planira učešće u radu najznačajnijih institucija iz oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti i to:

- Međunarodnom unijom za telekomunikacije (ITU),
- Konferencijom evropskih administracija za poštu i telekomunikacije (CEPT),
- Tijelom evropskih regulatora za elektronske komunikacije (BEREC),
- Evropskom Regulatornom Grupom za poštanske usluge (ERGP),
- Evropskim komitetom za poštansku regulaciju (CERP),
- ETSI (European Telecommunications Standard Institute),
- Tijelom Evropske komisije za upravljanje radio-frekvencijskim spektrom (RSPG).

Saradnja bi se ogledala kroz aktivno učešće predstavnika ove Agencije u radnim tijelima, grupama i projektnim timovima formiranim po pojedinim oblastima regulacije poput:

- stručnih grupa CEPT-a, koji razmatraju pitanja vezana za radiokomunikacije i korišćenje radio-frekvencija na nivou zemalja EU, i u čijem se radu donose ključne smjernice za dalji razvoj, primjenu i implemetaciju novih tehnologija putem harmonizovanog korišćenja radio-frekvencijskog spektra u Evropi,
- ECC i RSPG sastanke – plenarne sjednice,
- studijskih grupa, stručnih skupova i on-line seminara, u organizaciji ITU,
- učešće u radu Biroa Evropskih regulatora BEREC-a na plenarnim sjednicama, sjednicama upravljačkog komiteta, sastancima kontakt mreže i ekspertskim radnim grupama.
- učešće u radu CERP-a, na plenarnim sjednicama i radnim grupama
- učešće u radu ERGP-a, na plenarnim zasjedanjimai radnim grupama
- učešće u radu ETSI.

Biće nastavljena saradnja sa nadležnim regulatornim tijelima po pitanju upravljanja, kontrole i monitoringa radio-frekvencijskog spektra i koordinacije radio-frekvencija, korišćenja numeracije i adresa, mapiranja elektronske komunikacione infrastrukture, analiza tržišta, regulacije cijena, implementacije troškovnih modela, sigurnosti elektronskih komunikacionih mreža, zaštite korisnika, ali i razmjene iskustava po ostalim oblastima regulacije sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti.

U cilju razmjene praktičnih iskustava Agencija će organizovati studijske posjete kod administracija koje su napravile veliki napredak u pojedinim oblastima, koje su od interesa za rad Agencije. Stečena iskustva će biti od značaja za planiranje i sprovođenje daljih aktivnosti Agencije. U cilju upoznavanja sa implementacijom RF monitoring senzorskih mreža, povezivanje sektora monitoringa i sektora upravljanja RF spektrom, kao i rješenja automatizovane kontrole i monitoringa RF spektra planirane su studijske posjete nekom od regulatornih tijela koje to imaju implementirano na višem nivou.

Agencija će takođe organizovati i studijske posjete Agenciji u slučajevima kada druge regulatorne agencije izraze želju da se upoznaju sa načinom rada i implementiranim rješenjima i sistemima Agencije.

Takođe, predstavnici Agencije će učestvovati i na kongresima i seminarima od značaja za regulaciju sektora elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti kao i na skupovima u zemlji i okruženju (Infofest–Budva, Telfor–Beograd, Postel–Beograd, Okrugli sto regulatora poštanskih usluga - Sarajevo, Ohrid–Regulatorna konferencija, Bihtel–Sarajevo, RIPE NCC SEE i dr.).

Po pitanju međunarodne saradnje u oblasti poštanske djelatnosti u toku 2020. godine planira se i :

- učešće predstavnika Agencije na plenarnim sastancima i sastancima radnih grupa Evropske regulatorne grupe za poštanske usluge (ERGP);
- učešće predstavnika Agencije u radu Evropskog Komiteta za poštansku regulaciju (CERP) i uključivanje u rad radnih grupa (radna grupa za pitanje regulative, radna grupa za ekonomska pitanja i radna grupa za super viziju i istraživanje tržišta);
- učešće na Plenarnim Sastancima CERP-a;
- saradnja sa regulatornim tijelima drugih zemalja;
- učešće na međunarodnim skupovima i konferencijama u zemlji i inostranstvu.

C. Organizacija međunarodnih skupova

1. Organizacija Međunarodne konferencije "Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija"

Agencija će u saradnji sa Međunarodnom unijom za telekomunikacije (ITU) nastaviti sa organizacijom tradicionalne međunarodne konferencije regulatora pod nazivom „Regulatorna djelatnost u sektoru elektronskih komunikacija“, na kojoj učešće prevashodno uzimaju predstavnici regulatornih tijela zemalja iz regiona Centralne i Jugoistočne Evrope, predstavnici međunarodnih institucija čija djelatnost je isključivo vezana za oblast elektronskih komunikacija kao i predstavnici nadležnih ministarstava i operatora.

U fokusu do sada organizovanih šesnaest konferencija bile su sljedeće teme: „Iskustva u regulatornoj djelatnosti u sektoru telekomunikacija“, „Metode realizacije univerzalnog servisa“, „Regulatorna djelatnost u tarifiranju telekomunikacionih servisa“, „Ključni regulatorni izazovi za liberalizaciju tržišta telekomunikacija u Jugoistočnoj Evropi“, „Neophodni elementi za uvođenje konkurencije u telekomunikacijama“, „Regulacija i liberalizovano tržište“, „Dostignuti stepen regulacije i analize tržišta elektronskih komunikacija“, „Analize relevantnih tržišta kao uslov za nametanje regulatornih obaveza operatorima sa značajnom tržišnom snagom na relevantnim tržištima“, „Aktuelna pitanja u regulaciji sektora elektronskih komunikacija“, „Implementacija regulatornog okvira Evropske Unije iz 2009. godine u nacionalnom zakonodavstvu u oblasti elektronskih komunikacija“, „Zaštita interesa korisnika usluga elektronskih komunikacija“, „U susret sveprisutnom mobilnom širokopojasnom pristupu u Evropi“, „Proširenje dostupnosti širokopojasnog pristupa i njegovo usvajanje“, „Regulacija tržišta elektronskih komunikacija“, „Sljedeća generacija regulacije“ i „Razvoj regulatornog okvira za digitalnu budućnost“ i „Buduća regulacija za sveobuhvatnu povezanost“.

2. Organizacija međunarodnog skupa na temu uvođenja T-DAB sistema

Agencija će tokom 2020. godine u okviru procesa uvođenja digitalnog radija u Crnoj Gori, koji je aktuelan i u ostalim zemljama regiona, organizovati međunarodni skup na koji će pozvati predstavnike regulatornih tijela, resornih ministarstava, operatora koji se bave implementacijom DAB+ tehnologije, proizvođača opreme i ostalih

zainteresovanih subjekata u zemlji i inostranstvu u cilju uzajamne razmjene iskustava i uspostavljanja bolje saradnje susjednih zemalja i uzajamnog usklađivanja pogotovo na tehničkom planu. Organizacija ovog skupa daće i mogućnost da pojedine administracije otpočnu sa međunarodnom koordinacijom frekvencijskih resursa predviđenih za T-DAB sisteme. Organizacija ovog skupa je ujedno i nastavak aktivnosti započetih pripremom Predloga smjernica za uvođenje digitalnog radija u Crnoj Gori.

II-5. MATERIJALNO-TEHNIČKO I KADROVSKO OSPOSOBLJAVANJE

Agencija će i u 2020. godini nastaviti sa daljim razvojem materijalno-tehničkih kapaciteta, kroz dalje stručno osposobljavanje zaposlenih u Agenciji i zapošljavanjem novih, a sve u cilju kvalitetnog sprovođenja nadležnosti Agencije utvrđenih zakonima.

1. Razvoj i održavanje materijalno-tehničkih kapaciteta

Nastaviće se sa unapređenjem Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra Crne Gore, shodno Zakonu i strateškom dokumentu „Elaboratu o razvoju Sistema za kontrolu i monitoring radio-frekvencijskog spektra“. Tokom 2020. godine planira se stavljanje u funkciju DUKMS Nikšić i uvezivanje iste u Sistem za kontrolu i monitoring RF spektra.

U cilju održavanje performansi Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra na zahtjevanom nivou Agencija će angažovati specijalizovana pravna lica za:

- Usluge kalibracija, popravki i redovnog održavanje kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra;
- Usluge telekomunikacionog povezivanja objekata u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra;
- Usluge profesionalnog obezbjeđenja objekta Agencije;
- Usluge nadzora alarmnih uređaja u objektima Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra;
- Usluge održavanja pristupne saobraćajnice Glavnog kontrolno-mjernog centra;
- Usluge održavanja agregata na objektima Glavnog i Regionalnog kontrolno-mjernog centra .

Agencija će u toku 2020. godine raspisati javnu nabavku za administriranje i unapređenje Sistema centralne baze prenešenih brojeva u Crnoj Gori. Imajući u vidu da isti serveri i njihova prateća oprema u Sistema centralne baze prenešenih brojeva rade od 2011. godine planirana je njihova zamjena prilikom izbora administratora Sistema centralne baze prenešenih brojeva u Crnoj Gori.

Shodno Projektu investicionog održavanja objekata Agencije, koji je za potrebe Agencije izradio Institut za građevinarstvo d.o.o. Podgorica, nastaviće se sa aktivnostima redovnog održavanja objekata u vlasništvu Agencije.

Shodno planovima zaštite objekata Agencije, u cilju poboljšanja bezbjednosti objekata, sredstava i zaposlenih Agencije, preduzeće se koraci za implementaciju mjera predloženih u planovima zaštite.

U cilju održavanja i daljeg unapređenja registara, baza podataka i aplikacija za pomoć korisnicima Agencija će:

- angažovati specijalizovana pravna lica za održavanje baze podataka elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme i njenu nadogradnju;
- angažovati specijalizovana pravna lica za održavanje sistema za prikupljanje podataka od operatora;
- angažovati specijalizovana pravna lica za održavanje alata za pomoć korisnicima - kalkulatora cijena;
- angažovati specijalizovana pravna lica za administriranje Centralne baze prenesenih brojeva;
- produžiti licence za softvere;

Agencija planira unapređenje informacionog sistema Agencije, kojim će biti omogućeno vođenje i korišćenje registara i baza Agencije, praćenje javnih nabavki, elektronsko praćenje dokumenata i osavremenjavanje internet stranice Agencije.

2. Stručno usavršavanje zaposlenih

Planira se nastavak saradnje sa institucijama u inostranstvu i naučno obrazovnim institucijama u Crnoj Gori i, u cilju daljeg specijalističkog osposobljavanja i usavršavanja kadrova iz oblasti koje su od interesa za Agenciju (specijalističke studije, kursevi, stručni seminari i dr.), posebno u vezi sa regulacijom i primjenom novih rješenja u oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti. Stručno usavršavanje zaposlenih planirano je kroz:

- Pohađanje obuka o regulatornom okviru za elektronske komunikacione mreže i usluge u organizaciji Evropske komisije i BERECA;
- Učešće u studijskih posjetama;
- Učešće na edukativnih seminarima i radionicama;
- Pohađanje kurseva potrebnih za sistem administriranja informacionog sistema Agencije i održavanje informacionog sistema na nivou baze i aplikacija nad bazom;
- Pohađanje kurseva za implementaciju ISO standarda (ISO standardi iz grupe 9000, 27000, ISO 22301 i dr);
- Pohađanje kurseva iz različitih segmenata regulacije i upravljanja ograničenim resursima;
- Pohađanje kurseva iz oblasti unapređenja poslovnih vještina;
- Pohađanje kurseva radi unaprijeđenja korišćenja engleskog jezika;
- Pohađanje kurseva i seminara u organizaciji Uprave za kadrove Crne Gore i drugih subjekata koji organizuju kurseve potrebne za poslovnu edukaciju zaposlenih Agencije.
- kontinuirana edukacija iz oblasti računovodstva i interne revizije
- pohađanje obuka za izradu izvještaja i karata na osnovu podataka iz georeferencirane baze elektronske infrastrukture, kao i obuka za unošenje georeferenciranih podataka iz drugih izvora.

U cilju unaprijeđenja efikasnosti i kvaliteta obavljanja poslova kontrole i monitoringa RF spektra, te korišćenja kontrolno-mjerne opreme u punom kapacitetu, neophodno je dalje stručno usavršavanje zapošljenih raspoređenih na ovim poslovima. S tim u vezi, tokom 2020. godine realizovaće se napredna obuka za zaposlene na ovim poslovima a koja će obuhvatiti teme poput:

- analiza parametara i prepoznavanje vrste signala snimljenih u etru, korišćenjem postojeće kontrolno-mjerne opreme i unaprijeđenje tehnika mjerenja.
- utvrđivanje i lociranje izvora interferencije korišćenjem postojeće kontrolno-mjerne opreme i unaprijeđenje tehnika mjerenja;
- korišćenje postojećih softvera i kontrolno-mjerne opreme namijenjene mjerenjima kvaliteta signala mobilnih operatora.

Agencija će nastaviti da i tokom 2020. godine aplicira za dobijanje pomoći na polju jačanja administrativnih kapaciteta, koje Evropska komisija nudi u okviru programa TAIEX (*Technical Assistance and Information Exchange*), koji podrazumijeva: ekspertske usluge savjetodavne pomoći, organizaciju studijskih posjeta, organizaciju edukativnih seminara i radionica, obuke kojima se prenose neophodna tehnička znanja, kontrolu i analizu progresa putem kontrolono-nadzornih misija, korišćenje baze podataka i drugih informatičkih alata i sl.

III IZVRŠENJE PLANA RADA

U cilju efikasnijeg izvršenja Plana rada, Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost će, shodno članu 16 Statuta Agencije, sačiniti godišnji **Operativni plan**. Operativnim planom biće određeni izvršioci i rokovi izvršenja pojedinih poslova utvrđenih ovim Planom rada.

Sredstva neophodna za realizaciju Plana rada Agencije za 2020. godinu, planirana su Finansijskim planom Agencije za 2020. godinu.

Broj: 0901 - xxxx/1

Podgorica, xx.09.2019. godine

PREDSJEDNIK SAVJETA

Branko Kovijanić

AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE
I POŠTANSKU DJELATNOST

FINANSIJSKI PLAN
AGENCIJE ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKU DJELATNOST
ZA 2020. GODINU
(PREDLOG)

Podgorica, septembar 2019. godine

UVOD

Finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost (u daljem tekstu: Agencija), je pripremljen u skladu sa odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama („Sl.list CG“, broj: 40/13, 56/13, i 02/17), i Zakona o poštanskim uslugama („Sl.list RCG“, broj: 57/11, 55/16 i 55/18) kojim su utvrđeni izvori sredstava i način obračuna naknada, a sastoji se od prihoda i rashoda Agencije za 2020. godinu.

Finansijski plan Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost predviđa da Agencija za 2020. godinu prikuplja sredstva predviđena članom 24 Zakona o elektronskim komunikacijama i to:

- I. Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija
- II. Naknade za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa
- III. Ostale naknade i drugi izvori u skladu sa zakonom
- IV. Naknade shodno Zakonu o poštanskim uslugama.

Saglasno odredbama Zakona o elektronskim komunikacijama i odredbama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti, Savjet Agencije je dužan da do 30. septembra 2019. godine utvrdi predlog finansijskog plana sa planom rada za 2020. godinu i dostavi ga Ministarstvu finansija (čl. 32 st. 3 i 4 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti) i Skupštini Crne Gore.

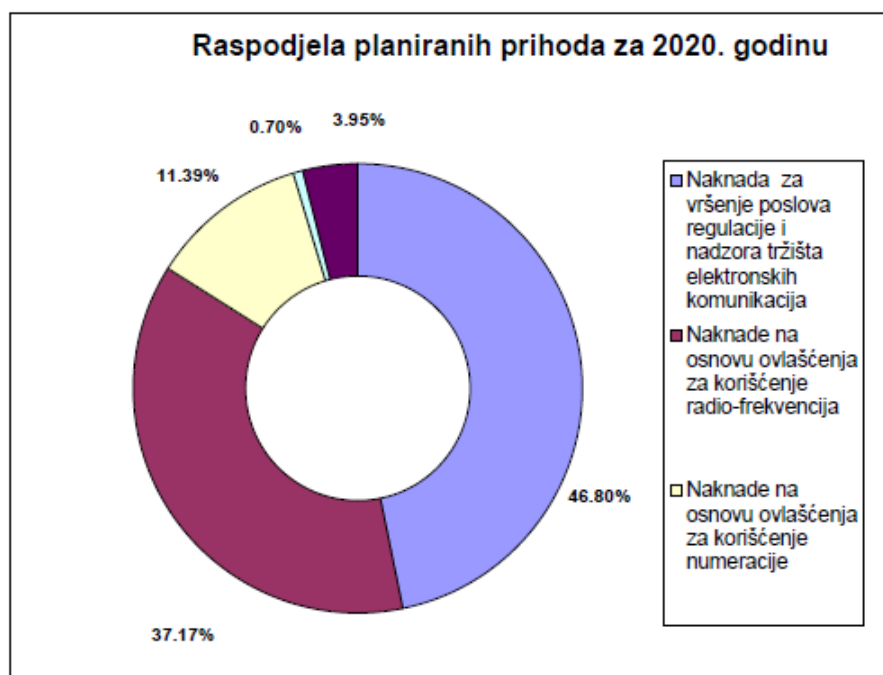
Polaznu osnovu za izradu finansijskog plana Agencije za 2020. godinu predstavlja Plan rada Agencije za 2020. godinu. Finansijski plan je sačinjen na osnovu nadležnosti i obaveza Agencije propisanih zakonskim okvirom za njen rad. Osim toga, prilikom utvrđivanja plana prihoda polaznu osnovu predstavljaju troškovi koje je Agencija imala tokom 2019. godine. Projekcije sadržane u Planu oslanjaju se i na očekivanju da će Agencija, uspješno obavljati poslove iz svoje nadležnosti.

Plan predviđa da u prihodima Agencije visina godišnjih naknade za regulaciju i nadzor čini najznačajniji dio ukupnih prihoda (46,79%), naknada za radio-frekvencije (37,16%), za numeraciju i adrese (11,39%), naknade propisane Zakonom o poštanskim uslugama (3,94%) i ostale naknade i drugi izvori u skladu sa Zakonom (0,69%). Planirani ukupni prihodi u 2020. godini su 4.306.000,00€ i manji su za 0,37% u odnosu na plan prihoda za 2019.godinu.

Finansijskim planom projektovane su sve relevantne ekonomske kategorije (kvantitativno i kvalitativno) i utvrđene mjere za njihovo ostvarenje. Svrha ovog dokumenta je da se prikažu potrebe Agencije u 2020. godini i kroz zakonom utvrđene izvore finansiranja, izvrši uravnoteženje prihoda i rashoda.

I PRIHODI AGENCIJE

	Naziv prihoda	Godišnji
6529000 - I	Naknada za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija	2.015.000,00
6529010- IIa	Naknade na osnovu ovlašćenja za korišćenje radio-frekvencija	1.600.500,00
6529020- IIb	Naknade na osnovu ovlašćenja za korišćenje brojeva i adresa	490.500,00
6529110 -III	Ostale naknade i dr. izvori u skladu sa Zakonom	30.000,00
6529060- IV	Naknade shodno Zakonu o poštanskoj djelatnosti	170.000,00
	UKUPNO	4.306.000,00

PLAN PRIHODA

Finansijski plan Agencije za 2020. godinu utvrđen je shodno članovima 24, 46, 51, 52, 99, 101, 124, 131 i 138 Zakona o elektronskim komunikacijama, i članovima 81 i 82 Zakona o poštanskim uslugama, kojima su utvrđeni izvori finansiranja Agencije i načina obračuna pojedinih naknada:

- I. Naknada za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija,
- II. Naknada za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa,
- III. Ostalih naknada i drugih izvora u skladu sa Zakonom,
- IV. Naknada shodno Zakonu o poštanskim uslugama.

I. Naknade za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija

Prihod Agencije za 2020. godinu po osnovu godišnje naknade, koju operatori elektronskih komunikacija plaćaju Agenciji za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija, predviđen je u iznosu 2.015.000,00 €.

Članom 46 Zakona o elektronskim komunikacijama je utvrđeno da je pravno ili fizičko lice dužno da, prije početka korišćenja, odnosno operator prije prestanka ili izmjene režima korišćenja javnih elektronskih komunikacionih mreža ili pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga, podnese prijavu Agenciji, na osnovu koje Agencija vrši upis operatora u registar operatora.

Članom 51 stav 1 je utvrđeno da se za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta plaća godišnja naknada, dok je stavom 2 istog člana propisano da visina ove naknade iznosi do 1,5% ukupnog prihoda operatora ostvarenog u prethodnoj godini, po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, do nivoa koji pokriva troškove vršenja ovih poslova iz nadležnosti Agencije, utvrđenih Finansijskim planom Agencije, dok je u stavu 3 ovog člana utvrđeno da visnu naknade Agencija utvrđuje rješenjem za svaku kalendarsku godinu.

Članom 52 Zakona je utvrđen rok do kada su operatori dužni da prijave visinu prihoda po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme, ostvarenih u prethodnoj kalendarskoj godini.

Prihod svih operatora u Crnoj Gori u 2019. godini po osnovu pružanja javnih elektronskih komunikacionih usluga i davanja na korišćenje elektronskih komunikacionih mreža, elektronske komunikacione infrastrukture i povezane opreme je iznosio 234.810.638,25€ i manji je za 0,09 % od prihoda operatora za 2018. godinu. Ukupan prihod svih operatora u Crnoj Gori u 2018. godini umanjeno je za prihode po osnovu pružanja AVM usluga i iznosi 211.316.511,97 € tako da, ukoliko ukupni prihodi sektora u 2019. godini ostanu na nivou prihoda u 2018. godini, planirani prihod Agencije za 2020. godinu za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta bi iznosio 0,86% od ukupnih prihoda sektora, što je u skladu sa odredbom iz člana 51 stav 2 Zakona o elektronskim komunikacijama.

Planirani prihod Agencije za 2020. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za vršenje poslova regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija je za 0,54 % manji od iste naknade iz plana prihoda u 2019. godinu.

II. Naknade za korišćenja radio-frekvencija, brojeva i adresa

Ila. Godišnja naknada za korišćenje radio-frekvencija

Prihod Agencije za 2020. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje radio-frekvencija predviđen je u iznosu od 1.600.500,00€.

Članom 124 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da su nosioci odobrenja za korišćenje radio-frekvencija dužni platiti Agenciji godišnju naknadu za korišćenje radio-frekvencija koja se koristi isključivo za pokrivanje troškova upravljanja i nadzora korišćenja radio-frekvencijskog spektra.

Stavom 3 istog člana utvrđeno je da nadležno Ministarstvo propisuje metodologiju i način obračuna visine godišnje naknade za korišćenje radio-frekvencija, koje se iskazuju u bodovima. U članu 124 stav 5 je utvrđeno da Skupština, usvajanjem Finansijskog plana Agencije, odobrava iznos ukupnih godišnjih troškova upravljanja i nadzora korišćenja radio-frekvencijskog spektra za narednu kalendarsku godinu, na osnovu koga Agencija utvrđuje novčanu vrijednost boda iz stava 3 ovog člana.

Ukupan broj bodova je 746,439 i izračunat je po osnovu Metodologije i načina obračuna visine naknade koja se iskazuje u bodovima, a koju je propisalo nadležno Ministarstvo.

Planirani prihod Agencije za 2020. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje radio-frekvencija je manji za 0,62 % u odnosu na plan prihoda za 2019. godinu.

Ilb. Godišnja naknada za korišćenje brojeva i adresa

Prihod Agencije za 2020. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje brojeva i adresa predviđen je u iznosu od 490.500,00 €.

Članom 138 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama propisano je da su nosioci odobrenja za korišćenje brojeva i adresa dužni platiti Agenciji godišnju naknadu za korišćenje brojeva i adresa, a koja se koristi isključivo za pokrivanje troškova nadzora i upravljanja brojevima i adresama.

Stavom 2 istog člana utvrđeno je da Ministarstvo propisuje metodologiju i način obračuna visine godišnje naknade za korišćenje brojeva i adresa, koje se iskazuju u bodovima. U stavu 4 ovog člana je utvrđeno da Skupština, usvajanjem Finansijskog plana Agencije, odobrava iznos ukupnih godišnjih troškova nadzora i upravljanja brojevima i adresama za narednu kalendarsku godinu, na osnovu koga Agencija utvrđuje novčanu vrijednost boda iz stava 2 ovog člana.

Ukupan broj bodova je 796,530 i izračunat je po osnovu Metodologije i načina obračuna visine naknade koja se iskazuje u bodovima, a koju je propisalo nadležno Ministarstvo.

Planirani prihod Agencije za 2020. godinu po osnovu godišnje naknade koja se Agenciji plaća za korišćenje brojeva i adresa je manji za 0,99% u odnosu na plan prihoda za 2019. godinu.

III. Ostale naknade i drugi izvori, u skladu sa zakonom

IIIa. Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija

Prihod Agencije za 2020. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija predviđen je u iznosu od 28.000,00 €.

Članom 99 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da fizička i pravna lica radio-frekvencije mogu koristiti na osnovu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija, a članom 100 stav 1 je propisano da odobrenje za korišćenje radio-frekvencija izdaje Agencija na osnovu podnešenog zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija. Članom 101 stav 4 je utvrđeno da je podnosilac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje radio-frekvencija dužan da, za obradu zahtjeva, Agenciji plati naknadu koja ne može biti viša od stvarnih troškova obrade zahtjeva. Visina jednokratne naknade je utvrđena odlukom Agencije.

Planirani prihod Agencije za 2020. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za korišćenje radio-frekvencija je planiran u istom iznosu kao u 2019. godini, i srazmjeran je broju zahtjeva koji se očekuju u 2020. godini.

IIIb. Jednokratna naknada za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa

Planirani prihod Agencije za 2020. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa predviđen je u iznosu od 2.000,00€.

Članom 130 stav 1 Zakona o elektronskim komunikacijama je propisano da operator može da koristiti brojeve i adresa iz plana numeracije i Plana adresiranja, na osnovu odobrenja za korišćenje brojeva i adresa, na osnovu odobrenja kog izdaje Agencija na osnovu podnešenog zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa. Članom 131 stav 2 je utvrđeno da je podnosilac zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa dužan da, za obradu zahtjeva, Agenciji plati naknadu koja ne može biti viša od stvarnih troškova obrade zahtjeva. Visina jednokratne naknade za obradu zahtjeva za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa je utvrđena Odlukom Agencije.

Planirani prihod Agencije za 2020. godinu po osnovu jednokratne naknade koja se Agenciji plaća za izdavanje odobrenja za korišćenje brojeva i adresa je planiran u istom iznosu kao u 2019. godini, koji je srazmjeran broju zahtjeva koji se očekuju u 2020. godini.

IV. Naknade po osnovu Zakona o poštanskim uslugama

Osnov za naplatu ovih naknada je Zakon o poštanskim uslugama („Sl.list CG“, broj: 57/11 i 56/16 I 55/18), kojim je utvrđeno da su sredstva od naknada na osnovu izdate posebne licence, licence, ili na osnovu upisa u registar, kao i sredstva od godišnjih naknada poštanskih operatora prihod Agencije, koji se uplaćuje na poseban račun ("Kompenzacioni fond"). Ova sredstva se raspoređuju u iznosu od 60% za troškove regulacije

tržišta poštanskih usluga, a 40% za pokriće eventualnog neto troška univerzalnog poštanskog servisa, koji je prethodno utvrđen u postupku verifikacije od strane Agencije.

Visina jednokratne naknade u iznosu od 5.000,00 € za posebnu licencu, 2.500,00€ za licencu i 500,00 € za upis u registar, kao i godišnje naknade u iznosu od 1% ukupno ostvarenog prihoda od poštanskih usluga, odnosno 0,8% od ukupno ostvarenog prihoda u prethodnoj godini za poštanske operatore koji pored poštanskih obavljaju i druge djelatnosti, a ne vode odvojeno računovodstvo, regulisane su Pravilnikom o visini jednokratnih i godišnjih naknada za obavljanje poštanskih usluga („Sl.list CG“, broj: 57/12)

Kako je Pošta Crne Gore u svom Godišnjem izvještaju o radu i poslovanju za 2018. godinu, dostavila ukupno ostvarene prihode od poštanskih usluga u iznosu od 14.989.588,00 €, na osnovu čega je obračunata naknada po stopi od 1% ukupno ostvarenog prihoda od poštanskih usluga u prethodnoj godini, to se godišnja naknada od univerzalnog poštanskog operatora na osnovu Zakona o poštanskim uslugama planira u sličnom iznosu, odnosno u iznosu od 150.000,00 €, .

Godišnja naknada od drugih poštanskih operatora koji učestvuju na tržištu poštanskih usluga Crne Gore je planirana u iznosu od 20.000,00 €.

Naknada na osnovu Zakona o poštanskim uslugama je planira u iznosu od 170.000,00 €,

Planirane naknade koje se obračunavaju na osnovu Zakona o poštanskoj djelatnosti su za 6,25% veće u odnosu na one koje su bile planirane u 2019. godini.

II RASHODI AGENCIJE

Rashodi su usklađeni sa očekivanim obimom poslova i potrebom blagovremenog izvršavanja programskih aktivnosti Agencije i isti su planirani na osnovu realizacije za prvih osam mjeseci 2019. godine i detaljne procjene troškova koji su nepohodni za rad Agencije, odnosno ostvarivanje zadataka utvrđenih u Planu rada za 2020. godinu. Rashode Agencije čine:

I	Bruto zarade zaposlenih i članova Savjeta
II	Ostala primanja i naknade
III	Službena putovanja i članarine
IV	Rashodi za materijal i usluge
V	Troškovi održavanja osnovnih sredstava
VI	Izrada i realizacija projekata za regulaciju tržišta
VII	Ostala poslovna terećenja
VIII	Troškovi po osnovu univerzalne poštanske usluge
IX	Stambena pitanja zaposlenih
X	Amortizacija
XI	Investicije

XII Rezerva
PLAN RASHODA

Planirani rashodi Agencije za 2020. godinu sadrže rashode za tekuće poslovanje u iznosu od 4.116.000,00 €. Sa rezervom planirani rashodi su 4.306.000,00€.

Planirani rashodi Agencije su utvrđeni na osnovu očekivanih rashoda u narednoj godini, a imajući u vidu aktivnosti Agencije iz Planu rada za 2020. godinu i rashode u tekućoj godini. Kod planiranja se vodilo računa o izvršavanju obaveza utvrđenih Zakonom o elektronskim komunikacijama i Zakonom o poštanskim uslugama, potrebom za materijalno-tehničkim i kadrovskim osposobljavanjem, kao i izvršavanjem obaveza Agencije vezano za angažovanje na domaćem i međunarodnom planu. Rashodi Agencije za 2020. godinu planirani su na principima racionalnog, ekonomičnog i efikasnog poslovanja i usklađeni su sa opštim ekonomskim prilikama u Crnoj Gori. Polazna osnova za sastavljanje raspodjele rashoda je usklađena sa Planom rada za 2020. godinu.

U oblasti regulacije i nadzora tržišta elektronskih komunikacija i tržišta poštanskih usluga, dodjele i upravljanja numeracijom i radio-frekvencijskim spektrom, kontrole i monitoringa radio frekvencijskog spektra, zaštite korisnika i nadzora radi u najvećem dijelu visoko obrazovan i specijalizovan kadar, 80% od ukupno zaposlenih radnika Agencije.

I Bruto zarade zaposlenih, izvršnog direktora i članova Savjeta**1a. Bruto zarade zaposlenih**

Agencija na osnovu člana 22, 24, 45, 45a i 48a Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru ("Sl.list CG", broj 16/16, 83/16, 02/17 i 42/17), člana 10 Zakona o elektronskim komunikacijama ("Sl.list CG", broj 40/13, 56/13 i 02/17) i člana 16 Statuta Agencije za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost ("Sl.list CG", 4/14), utvrđuje zarade i naknade zarada po osnovu rada u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost. Obračunsku vrijednost koeficijenta, u bruto iznosu, utvrđuje Vlada Crne Gore do decembra tekuće godine za narednu fiskalnu godinu.

Bruto zarade zaposlenih iskazuju se u bruto iznosu. U skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru član 11 i Pravilnika o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, zarade zaposlenog sastoje se od: osnovne zarade, posebnog dijela zarade (1/12 regresa i 1/12 toplog obroka), dodataka na osnovnu zaradu (radni staž) i varijabilnog dijela zarade, za obavljeni rad u radno vrijeme za 66 zaposlena na neodređeno vrijeme.

Prosječno radno iskustvo zaposlenih radnika je 19 godina, odnosno prosječno uvećanje neto zarade na osnovu radnog iskustva je 12,83%.

Planirane bruto zarade su manje za 0,25% od zarada iskazanih u Finansijskom planu Agencije za 2019. godinu (Odluka o usvajanju Finansijskog plana Agencije za 2019. godinu, "Službeni list Crne Gore", br. 001/19 od 04.01.2019.).

Ib. Bruto zarade izvršnog direktora i članova Savjeta

Bruto zarade izvršnog direktora i članova Savjeta se iskazuju u bruto iznosu, u skladu sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru Član 11 i Pravilnika o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost, zarade zaposlenog sastoje se od: osnovne zarade, posebnog dijela zarade (troškovi toplog obroka i regresa), dodatka na osnovnu zaradu (minuli rad) i varijabilnog dijela zarade za obavljeni rad za Izvršnog direktora, Predsjednika Savjeta Agencije i četiri člana Savjeta stalno zaposlena u Agenciji.

Prosječno radno iskustvo Izvršnog direktora, Predsjednika savjeta Agencije i članova Savjeta je 29 godina, odnosno prosječno uvećanje neto zarade na osnovu radnog iskustva je 22,00%.

Planirane bruto zarade su usklađene sa Zakonom o zaradama zaposlenih u javnom sektoru odnosno Pravilnikom o zaradama zaposlenih u Agenciji za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost.

II Ostala primanja i naknade zaposlenih, izvršnog direktora i članova Savjeta

Ostala primanja i naknade zaposlenih, izvršnog direktora i članova Savjeta iskazuju se u neto iznosu i sastoje se iz ostalih ličnih naknada (prevoza i zimnice), naknada za izuzetno zalaganje zaposlenih, jubilarne nagrade (10,20,30 godina rada u Agenciji), nagrade povodom jubileja Agencije, otpremnine povodom odlaska u penziju, koje su utvrđene Zakonom odnosno Pravilnikom Agencije.

Rashodi po ovom osnovu planirani su u iznosu od 259.600,00€.

III Rashodi za službena putovanja i članarine

Rashodi za službena putovanja i članarine obuhvataju troškove službenih putovanja u zemlji (prevoz, smještaj i dnevnice), troškove službenih putovanja u inostranstvu (prevoz, smještaj i dnevnice) i troškove članarina u međunarodnim organizacijama.

Rashodi za službena putovanja i članarine planirana su u iznosu od 134.000,00€.

IV Rashodi za materijal i usluge

Rashodi za materijal i usluge obuhvataju troškove kancelarijskog materijala, reklamni materijal, sitan inventar, troškove platnog prometa, troškovi oglašavanja pravilnika u Sl. listu Crne Gore, troškovi oglašavanja javnih nabavki, poštanske usluge, naknade za ugovorene usluge, telefonske usluge i održavanje softera, troškove u vezi istraživanja tržišta elektronskih komunikacija i istraživanja tržišta poštanskih usluga u Crnoj Gori. Rashodi su obračunati na osnovu prosječnog utroška određene vrste materijala u prethodnoj godini i očekivanih aktivnosti Agencije u 2020. godini.

Rashodi za materijal i usluge planirani su u iznosu od 171.500,00€.

V Troškovi održavanja osnovnih sredstava

Troškovi održavanja osnovnih sredstava obuhvataju troškove registracije i održavanja vozila, gorivo, servis i popravke, usluge kalibracija, popravki i redovnog održavanja kontrolno-mjerne opreme i softvera Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra, održavanje osnovnih sredstava i materijala. U sklopu troškova tekućeg održavanja osnovnih sredstava se planiraju i usluge telekomunikacionog povezivanja objekata u Sistemu za kontrolu i monitoring RF spektra, investiciono održavanje sistema slabe struje u objektima Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra, investiciono održavanje termotehničkih instalacija u objektima Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra. Tekuće i investiciono održavanje objekata u vlasništvu Agencije (za kontrolno-mjerne stanice).

Agencija raspolaže sa značajnom pokretnom i nepokretnom imovinom, tako da su i sredstva planirana na potrebnom nivou, kako se ne bi dovelo u pitanje osnovno održavanje i čuvanje imovine Agencije. Troškovi održavanja osnovnih sredstava su planirana u iznosu 268.247,00 € .

VI Izrada i realizacija projekta za regulaciju tržišta: Ukupno planirani iznos od 175.000,00€

Vla. Izrada i realizacija projekta za regulaciju tržišta elektronskih komunikacija ukupno: 135.000,00€

Nadzor nad implementacijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva baziranog na CCA/LRIC metodologiji za fiksnu mrežu i mobilne mreže operatora

Konsultantske usluge na implementaciji troškovnog i odvojenog računovodstva po CCA/LRIC metodologiji bi obuhvatale: kontrolu troškovnih modela, kontrola revidiranih regulatornih finansijskih izvještaja kroz primjenu CVR-ova za potrebe projekcija volumena i troškova pružanja relevantnih usluga sa ciljem regulacije cijena na bazi dugoročno projektovanih inkrementalnih troškova (eng. LRIC).

Troškovi konsultantskih usluga su planirani u iznosu od 10.000,00€.

Obračun prosječno ponderisanog troška kapitala - WACC za 2019. godinu

Troškovi obračuna prosječno ponderisanog troška kapitala - WACC za 2019. godinu se planiraju u iznosu od 5.000,00€.

Troškovi za izradu Metodologije primjene "Margin Squeeze" kod fiksnih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži u iznosu od 120.000,00€

„Margin squeeze“ predstavlja test koji pokazuje da li su cijene veleprodajnih i maloprodajnih usluga ponuđene od strane operatora sa značajnom tržišnom snagom na odgovarajućem nivou koji omogućava drugom operatoru da stvori slične konkurentne maloprodajne cijene paketa usluga putem kupovine veleprodajnih usluga od operatora sa značajnom tržišnom snagom.

Agencija sprovodi „margin squeeze“ test u skladu sa ovlaštenjima propisanim Zakonom o elektronskim komunikacijama a uzima u obzir Preporuku Evropske komisije 2013/466/EU od 11. septembra 2013. godine o jedinstvenim obavezama nediskriminacije i troškovnim metodologijama u cilju promocije konkurencije i poboljšanja investicione klime na području širokopojasnog pristupa.

Agencija je tokom 2019. godine izradila Studiju opravdanosti izrade Metodologije primjene "Margin squeeze" kod vezanih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži. U saradnji sa izabranim konsultantima pristupiće se izradi pomenute Metodologije i sprovođenju testa.

Planirani iznos za izradu Metodologije primjene "Margin Squeeze" testa kod fiksnih usluga u fiksnoj elektronskoj komunikacionoj mreži formiran je na osnovu komparativnih iskustava zemalja iz okruženja koje su implementirale ili su u fazi implementacije ovog modela.

VI b. Izrada i realizacija projekta za regulaciju tržišta poštanskih usluga ukupno : 40.000,00€

Nadzor nad implementacijom računovodstvenog odvajanja i troškovnog računovodstva baziranog na HCA/FAC metodologiji, kao preduslovu i osnovi za obračun neto troška koji predstavlja nepravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora i za formiranje cijena univerzalnih poštanskih usluga, zasnovanih na realnim troškovima.

Troškovi konsultantskih usluga su planirani u iznosu od 15.000,00€.

Konsultantske usluge u vezi nadzora nad implementacijom troškovnog i odvojenog računovodstva po HCA/FAC metodologiji bi obuhvatale kontrolu svih faza vođenja troškovnog računovodstva univerzalnog poštanskog operatora predviđenih Pravilnikom o načinu vođenja računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, odnosno nastavak sprovođenja aktivnosti koje se odnose na uspostavljanje propisanog troškovnog modela, računovodstvenog odvajanja, vođenja računovodstva i obračuna neto troška obavljanja univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora u skladu sa evropskom regulativom, Zakonom i aktom Agencije.

Troškovi verifikacije obračuna i utvrđenje iznosa neto troška obavljanja univerzalne usluge i troškovi revizije finansijskih izvještaja ostalih poštanskih operatora se planiraju u iznosu od 25.000,00€.

Predviđena sredstva u iznosu od 25.000,00€ se odnose na troškove angažovanja revizora u cilju provjere finansijskih izvještaja univerzalnog poštanskog operatora, kao i usklađenosti vođenja računovodstva, računovodstvenog odvajanja i obračuna neto troška sa propisanim načinom vođenja računovodstva, metodom alociranja i obračuna troškova i utvrđenje iznosa neto troška.

U skladu sa članom 100 i članom 100a Zakona o poštanskim uslugama („Sl. list CG“, broj 57/11, 55/16 i 55/18) definisan je postupak verifikacije obračuna neto troška univerzalne usluge kao i sastavni djelovi obračuna neto troška. U postupku verifikacije Agencija može angažovati nezavisnog revizora, što je i bio slučaj u prethodnim godinama, jer je univerzalni poštanski operator prikazivao značajan gubitak u obavljanju univerzalnog servisa. U 2020. godini se može očekivati slična situacija, te je neophodno predvidjeti sredstva za angažovanje ovlašćenog revizora, koji bi izvršio detaljnu provjeru dostavljenih finansijskih izvještaja, odnosno svih regulatornih izvještaja čija su izrada i dostavljanje predviđeni Zakonom o poštanskim uslugama i Pravilnikom o načinu vođenju računovodstva i obračuna neto troška univerzalnog poštanskog operatora, usklađenost vođenja računovodstva i računovodstvenog odvajanja sa modelima i metodama koji su propisani pomenutim pravnim aktima. Ukoliko bi se, na osnovu prethodnog, utvrdilo da univerzalni poštanski operator vodi

računovodstvo u skladu sa Zakonom i Pravilnikom, angažovani ovlašćeni revizor bi utvrdio iznos neto troška koji predstavlja neopravdano finansijsko opterećenje za univerzalnog poštanskog operatora.

Predviđeni iznos je veći za 25% u odnosu na 2019. godinu zbog uporednog iskustva regulatora nekih zemalja regiona, sa slično definisanim procesom verifikacije, a kod kojih je univerzalni operator tražio nadoknadu gubitka obavljanja univerzalne poštanske usluge, kao i zbog iskustva ove Agencije iz ranijih godina.

Takođe, kao što je to bio slučaj i u prethodnim godinama, potrebno je predvidjeti finansijska sredstva za angažovanje revizora u ponovljenim postupcima verifikacije neto troška za neku od prethodnih godina, a na osnovu presuda nadležnog suda. Predviđena sredstva se odnose i na troškove angažovanja revizora u cilju provjere finansijskih izvještaja dostavljenih od strane ostalih poštanskog operatora, ukoliko Agencija posumnja u tačnost istih.

VII Ostala poslovna terećenja

Ostala poslovna terećenja obuhvataju reprezentaciju, premije osiguranja imovine i lica, organizaciju konferencija, stručno usavršavanje zaposlenih, troškove električne energije, komunalnih usluga, sudske i administrativne troškove, troškove stručne literature, troškove zakupa zemljišta, reviziju godišnjih izvještaja Agencije, reviziju godišnjih izvještaja operatora za koje se procijeni da je potrebno uraditi, ostale nematerijalne troškove, troškove pomoći zaposlenim, troškove oglašavanja u medije, troškove zaštite na radu, deritizaciju objekata, troškove obezbjeđenja objekata. Ostala poslovna terećenja planirana su u iznosu od 426.900,00€.

VIII Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge

Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge planirani su u iznosu od 68.000,00 €.

U skladu sa članom 82 Zakona o poštanskim uslugama i članom 31 i 33 Statuta Agencije, definisana je obaveza uplate sredstava od jednokratnih i godišnjih naknada na poseban račun - kompezacioni fond, kao i način raspodjele tih sredstava, za finansiranje obavljanja poslova Agencije i za pokriće eventualnih gubitaka obavljanja univerzalne poštanske usluge univerzalnog poštanskog operatora.

IX Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih

Sredstva za rješavanje stambenih potreba zaposlenih se odnose se na sredstva koja Agencija u vidu kredita sa kamatom, u skladu sa Pravilnikom Agencije, dodjeljuje zaposlenima Agencije i planirana su u iznosu 70.000,00€.

X Amortizacija

Amortizacija se obračunava u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.

XI Investicije

Plan investicija za 2020. godinu sa obrazloženjem dat je u Prilogu I.

XII Rezerva za nepredviđene izdatke

Sredstva rezerve (za nepredviđene izdatke) su planirana, shodno odredbi člana 24 stav 3 Zakona o elektronskim komunikacijama, koja u slučaju nepredviđenih okolnosti imaju za cilj povećanje finansijske stabilnosti i smanjenja posljedica kada su prilivi i odlivi neujednačeni.

PLANIRANI RASHODI U 2020.GODINI

Broj	Konto	Naziv rashoda	Mjesečni	Polugodišnji	Predlog plana za 2020.
1.		Bruto zarade zaposlenih i članova Savjeta i Izvršnog dir.	173.271,08	1.039.626,50	2.079.253,00
1a.		Bruto zarade zaposlenih	150.988,42	905.930,50	1.811.861,00
	5200000	troškovi neto zarada zaposlenih	88.715,92	532.295,50	1.064.591,00
	5210000	troškovi poreza na zarade zaposlenih	14.000,00	84.000,00	168.000,00
	5211000	doprinos za obavezno PIO-zaposleni	20.500,00	123.000,00	246.000,00
	5211000	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-zaposleni	11.900,00	71.400,00	142.800,00
	5211000	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	720,00	4.320,00	8.640,00
	5230000	doprinos za ovazno PIO-poslodavac	7.800,00	46.800,00	93.600,00
	5230000	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-poslodavac	3.302,50	19.815,00	39.630,00
	5230000	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	720,00	4.320,00	8.640,00
	5215000	prirrez na porez	2.100,00	12.600,00	25.200,00
	5552000	doprinos za savez samostalnih sindikata	290,00	1.740,00	3.480,00
	5211000	doprinos za fond rada	290,00	1.740,00	3.480,00
	5200000	doprinos za profesionalnu rehabilitaciju	650,00	3.900,00	7.800,00
1b.		Bruto zarade Savjeta i Izvršnog direktora	22.282,67	133.696,00	267.392,00
	5200000	troškovi neto zarada	13.333,33	80.000,00	160.000,00
	5210000	troškovi poreza na zarade	2.060,00	12.360,00	24.720,00
	5211000	doprinos za obavezno PIO-zaposleni	3.050,00	18.300,00	36.600,00
	5211000	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-zaposleni	1.680,00	10.080,00	20.160,00
	5211000	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	98,00	588,00	1.176,00
	5230000	doprinos za ovazno PIO-poslodavac	1.090,00	6.540,00	13.080,00
	5230000	doprinos za obavezno zdrav. osiguranje-poslodavac	433,33	2.600,00	5.200,00
	5230000	doprinos za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	98,00	588,00	1.176,00
	5215000	prirrez na porez	350,00	2.100,00	4.200,00
	5552000	doprinos za savez samostalnih sindikata	45,00	270,00	540,00
	5211000	doprinos za fond rada	45,00	270,00	540,00
2.		Ostala primanja i naknade za zaposlene, direktora i članove Savjeta	12.236,36	72.300,00	259.600,00
	5294000	ostala primanja i naknade	2.236,37	12.300,00	24.600,00
	5299010	naknada za zimnicu			75.000,00
	5201000	troškovi jubilarnih nagrada i nagrada			40.000,00
	5200120	porezi i doprinosi	5.833,33	35.000,00	70.000,00

Finansijski plan za 2020. godinu

	5293000	varijacija ličnog dohotka ispl. u skladu sa prav.	4.166,67	25.000,00	50.000,00
3.		Službena putovanja i članarine	8.250,00	49.500,00	134.000,00
	5292000	troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu	8.250,00	49.500,00	99.000,00
	5540000	članarine za međunarodne organizacije			35.000,00
4.		Rashodi za materijal i usluge	14.291,67	77.750,00	171.500,00
	5121000	kancelarijski materijal	2.083,33	12.500,00	25.000,00
	5350000	troškovi reklame i propagande	1.166,67	7.000,00	14.000,00
	5123000	sitan inventar	708,33	4.250,00	8.500,00
	5312000	troškovi poštanskih usluga	833,33	5.000,00	10.000,00
	5570500	troškovi edukativnog materijala	500,00	3.000,00	6.000,00
	5220500	troškovi u vezi istraživanja tržišta u Crnoj Gori	1.333,33		16.000,00
	5312100	troškovi za pružene elektronske komunikacione usluge	5.416,67	32.500,00	65.000,00
	5320200	troškovi održavanja softvera	500,00	3.000,00	6.000,00
	5509100	troškovi oglašavanja u SI listu ,tenderu	750,00	4.500,00	9.000,00
	5530000	troškovi platnog prometa	1.000,00	6.000,00	12.000,00
5.		Troškovi održavanja osnovnih sredstava	22.353,92	134.123,50	268.247,00
	5320100	osiguranje i registracija vozila	1.916,66	11.500,00	23.000,00
	5321000	servis i popravka vozila	1.416,67	8.500,00	17.000,00
	5133000	gorivo i mazivo	1.750,00	10.500,00	21.000,00
	5540001	tekuće održavanje osnovnih sredstava	13.250,58	81.123,50	162.247,00
	5540002	Troškovi kalibracije, popravki i održavanja	3.750,00	22.500,00	45.000,00
6.		Izrada i realizacija projekata za regulaciju tržišta	/	15.000,00	175.000,00
	5501000	Metodologija primjene-Margin squeeze	/		120.000,00
	5503000	Troškovi revizije troškovni model -elektronske komunikacije	/		10.000,00
	5507001	Troškovi revizije neto troška-poštanska djelatnost	/	12.500,00	25.000,00
	5507002	Konsultanske usluge WACC-poštanska djelatnost			15.000,00
	5507003	WACC-elektronske komunikacije	/	2.500,00	5.000,00
7.		Ostala poslovna terećenja	30.575,00	183.450,00	426.900,00
	5510000	reprezentacija	1.666,67	10.000,00	20.000,00
	5524000	premije osiguranja zaposlenih	1.666,67	10.000,00	20.000,00
	5520500	premije osiguranja osnovnih sredstava	1.000,00	6.000,00	12.000,00
	5351000	organizacija konferencija	3.958,33	23.750,00	47.500,00
	5599500	stručna i ostala literatura	833,33	5.000,00	10.000,00
	5504000	troškovi obrazovanja zaposlenih	2.500,00	15.000,00	30.000,00
	5503000	troškovi revizije			10.000,00
	5130000	troškovi električne energije	3.833,33	23.000,00	46.000,00
	5220000	troškovi privremenih i povremenih poslova	450,00	2.700,00	5.400,00
	5512300	troškovi jednokratnih pomoći zaposlenim	1.666,67	10.000,00	20.000,00
	5501100	sudski i administrativni troškovi	1.125,00	6.750,00	13.500,00
	5556000	ostali poslovni rashodi	1.916,67	11.500,00	23.000,00
	5133200	komunalne usluge	1.041,67	6.250,00	12.500,00

Finansijski plan za 2020. godinu

	5599100	troškovi oglašavanja u medijima	1.083,33	6.500,00	13.000,00
	5509500	troškovi obezbjeđenja prostorija	3.333,33	20.000,00	40.000,00
	5331100	troškovi zakupa	1.250,00	7.500,00	15.000,00
	5124000	HTZ oprema	416,67	2.500,00	5.000,00
	5599600	ostali nematerijalni troškovi	2.000,00	12.000,00	24.000,00
	5511000	donacije -sponzorstva (NVO,spor.klub i pojedincima)	833,33	5.000,00	10.000,00
	5512000	Sindikalna organizacija			40.000,00
	5351000	organizacija skupa o uvođenju dig.radia			10.000,00
8.		Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge	/	34.000,00	68.000,00
		sredstva za pokriće neto troška univerzalnog servisa	/	34.000,00	68.000,00
9.		Stambena pitanja zaposlenih	/	35.000,00	70.000,00
	0330000	- obaveze po kreditima	/	35.000,00	70.000,00
10.		Amortizacija	/	385.000,00	770.000,00
	5400000	amortizacija	/	385.000,00	770.000,00
11.		Investicije	/	266.750,00	533.500,00
11a.	0220000	Planirane investicije	/	266.750,00	533.500,00
11b.	0243000	Investicije iz prethodnog perioda			
		Ukupno tekući rashodi poslovanja (1-11)	260.978,03	1.872.500,00	4.116.000,00
12.		Rezerve za nepredviđene izdatke			190.000,00
		UKUPNO TEKUĆI RASHODI POSLOVANJA (1-12)			4.306.000,00

Učešće u strukturi planiranih rashoda u 2020. godini

U strukturi planiranih rashoda u 2020. godini pojedine stavke imaju sledeća učešća:

➤ bruto zarade zaposlenih	42,08%
➤ bruto zarade Izvršnog direktora i članova Savjeta	6,21%
➤ ostala primanja i naknade za zaposlene, Direktora i članove Savjeta	6,03%
➤ investicije	12,39%
➤ amortizacija	0,00%
➤ ostala poslovna terećenja	9,91%
➤ troškovi održavanja osnovnih sredstava	6,23%
➤ rashod za materijal i usluge	3,98%
➤ službena putovanja i članarine	3,11%
➤ izrada i realizacija projekta za regulaciju tržišta	4,06%
➤ troškovi po osnovu Univerzalne poštanske djelatnosti	1,58%
➤ stambena pitanja zaposlenih	0,00%
➤ rezerva za nepredviđene izdatke	4,41%

Učeeće prihoda u finansiranju troškova reshoda (regulacija, frekvencija, numeracija, ostalo, pošta)

Broj	Naziv rashoda	Mjesečni za 2020	Polugodišnji za 2020	Predlog plana za 2020	[%] od regulacije	[%] od frekvencija	[%] od numeracija	[%] od nadležnosti	[%] od poštanske djel.
1a.	Bruto zarade zaposlenih i članova Savjeta I Izvršnog direktora	173,271.08	1,039,626.50	2,079,253.00	972,989.97	772,838.93	236,849.42	14,486.20	82,088.48
	Bruto zarade zaposlenih	150,988.42	905,930.50	1,811,861.00	847,863.43	673,451.82	206,390.58	12,623.28	71,531.90
	troškovi neto zarada zaposlenih	88,715.92	532,295.50	1,064,591.00	498,177.16	395,698.54	121,268.44	7,417.03	42,029.84
	troškovi poreza na zarade zaposlenih	14,000.00	84,000.00	168,000.00	78,615.88	62,444.03	19,137.02	1,170.46	6,632.61
	doprinosi za obavezno PIO-zaposleni	20,500.00	123,000.00	246,000.00	115,116.12	91,435.90	28,022.06	1,713.89	9,712.03
	doprinosi za obavezno zdrav. osiguranje-zaposleni	11,900.00	71,400.00	142,800.00	66,823.50	53,077.43	16,266.47	994.89	5,637.71
	doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	720.00	4,320.00	8,640.00	4,043.10	3,211.41	984.19	60.20	341.11
	doprinosi za obazno PIO-poslodavac	7,800.00	46,800.00	93,600.00	43,800.28	34,790.25	10,662.05	652.11	3,695.31
	doprinosi za obavezno zdrav. osiguranje-poslodavac	3,302.50	19,815.00	39,630.00	18,544.93	14,730.10	4,514.29	276.10	1,564.58
	doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	720.00	4,320.00	8,640.00	4,043.10	3,211.41	984.19	60.20	341.11
	prirrez na porez	2,100.00	12,600.00	25,200.00	11,792.38	9,366.60	2,870.55	175.57	994.89
	doprinosi za savez samostalnih sindikata	290.00	1,740.00	3,480.00	1,628.47	1,293.48	396.41	24.25	137.39
	doprinosi za fond rada	290.00	1,740.00	3,480.00	1,628.47	1,293.48	396.41	24.25	137.39
	doprinosi za profesionalnu rehabilitaciju	650.00	3,900.00	7,800.00	3,650.02	2,899.19	888.50	54.34	307.94
	Bruto zarade Savjeta i Izvršnog direktora	22,282.67	133,696.00	267,392.00	125,126.54	99,387.11	30,458.84	1,862.93	10,556.58
	troškovi neto zarada	13,333.33	80,000.00	160,000.00	74,872.27	59,470.51	18,225.73	1,114.72	6,316.77
	troškovi poreza na zarade	2,060.00	12,360.00	24,720.00	11,567.77	9,188.19	2,815.88	172.22	975.94
	doprinosi za obavezno PIO-zaposleni	3,050.00	18,300.00	36,600.00	17,127.03	13,603.88	4,169.14	254.99	1,444.96
	doprinosi za obavezno zdrav. osiguranje-zaposleni	1,680.00	10,080.00	20,160.00	9,433.91	7,493.28	2,296.44	140.46	795.91
	doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti-zaposleni	98.00	588.00	1,176.00	550.31	437.11	133.96	8.19	46.43
	doprinosi za obazno PIO-poslodavac	1,090.00	6,540.00	13,080.00	6,120.81	4,861.71	1,489.95	91.13	516.40
	doprinosi za obavezno zdrav. osiguranje-poslodavac	433.33	2,600.00	5,200.00	2,433.35	1,932.79	592.34	36.23	205.29
	doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti-poslodavac	98.00	588.00	1,176.00	550.31	437.11	133.96	8.19	46.43
	prirrez na porez	350.00	2,100.00	4,200.00	1,965.40	1,561.10	478.43	29.26	165.82
	doprinosi za savez samostalnih sindikata	45.00	270.00	540.00	252.69	200.71	61.51	3.76	21.32
	doprinosi za fond rada	45.00	270.00	540.00	252.69	200.71	61.51	3.76	21.32

Finansijski plan za 2020. godinu

2a.	Ostala primanja i naknade za zaposlene, direktora i članove Savjeta	12,236.36	72,300.00	259,600.00	121,480.26	96,490.90	29,571.25	1,808.64	10,248.95
	troškovi prevoza radnika	2,236.36	12,300.00	24,600.00	11,511.61	9,143.59	2,802.21	171.39	971.20
	troškovi zimnice			75,000.00	35,096.38	27,876.80	8,543.31	522.53	2,960.98
	troškovi jubilarnih nagrada I nagrada			40,000.00	18,718.07	14,867.63	4,556.43	278.68	1,579.19
	porezi i doprinosi	5,833.33	35,000.00	70,000.00	32,756.62	26,018.35	7,973.76	487.69	2,763.59
	varijab. dio lič. dohotka po pravilniku	4,166.67	25,000.00	50,000.00	23,397.58	18,584.53	5,695.54	348.35	1,973.99
3.	Službena putovanja i članarine	8,250.00	49,500.00	134,000.00	62,706.53	49,806.55	15,264.05	933.58	5,290.29
	troškovi službenih putovanja u zemlji i inostranstvu	8,250.00	49,500.00	99,000.00	46,327.22	36,797.38	11,277.17	689.74	3,908.50
	članarine za međunarodne organizacije			35,000.00	16,378.31	13,009.17	3,986.88	243.85	1,381.79
4.	Rashodi za materijal i usluge	14,291.67	77,750.00	171,500.00	80,253.72	63,744.95	19,536.71	1,194.84	6,770.78
	kancelarijski materijal	2,083.33	12,500.00	25,000.00	11,698.79	9,292.27	2,847.77	174.18	986.99
	troškovi reklame i propagande	1,166.67	7,000.00	14,000.00	6,551.32	5,203.67	1,594.75	97.54	552.72
	sitan inventar	708.33	4,250.00	8,500.00	3,977.59	3,159.37	968.24	59.22	335.58
	troškovi poštanskih usluga	833.33	5,000.00	10,000.00	4,679.52	3,716.91	1,139.11	69.67	394.80
	troškovi edukativnog materijala	500.00	3,000.00	6,000.00	2,807.71	2,230.14	683.46	41.80	236.88
	troškovi u vezi istraživanja tržišta u Crnoj Gori			16,000.00	7,487.23	5,947.05	1,822.57	111.47	631.68
	troškovi za pružene elektronske komunikacione usluge	5,416.67	32,500.00	65,000.00	30,416.86	24,159.89	7,404.20	452.86	2,566.19
	troškovi održavanja softvera	500.00	3,000.00	6,000.00	2,807.71	2,230.14	683.46	41.80	236.88
	troškovi platnog prometa	1,000.00	6,000.00	12,000.00	5,615.42	4,460.29	1,366.93	83.60	473.76
	troškovi oglašavanja u SI listu	750.00	4,500.00	9,000.00	4,211.57	3,345.22	1,025.20	62.70	355.32
5.	Troškovi održavanja osnovnih sredstava	22,353.92	134,123.50	268,247.00	125,526.64	99,704.91	30,556.24	1,868.88	10,590.34
	osiguranje i registracija vozila	1,916.67	11,500.00	23,000.00	10,762.89	8,548.89	2,619.95	160.24	908.04
	servis i popravka vozila	1,416.67	8,500.00	17,000.00	7,955.18	6,318.74	1,936.48	118.44	671.16
	gorivo i mazivo	1,750.00	10,500.00	21,000.00	9,826.99	7,805.50	2,392.13	146.31	829.08
	tekuće održavanje osnovnih sredstava	13,520.58	81,123.50	162,247.00	75,923.76	60,305.70	18,481.69	1,130.38	6,405.48
	troškovi kalibracije, popravke i održ. kon. mj. op.	3,750.00	22,500.00	45,000.00	21,057.83	16,726.08	5,125.99	313.52	1,776.95
6.	Izrada i realizacija projekata za regulaciju tržišta		15,000.00	175,000.00	81,891.55	65,045.87	19,934.39	1,219.23	6,908.96

Finansijski plan za 2020. godinu

Margin squeeze			120,000.00		56,154.20	44,602.88	13,669.30	836.04	4,737.58
Revizija troikovnog modela operatora			10,000.00		4,679.52	3,716.91	1,139.11	69.67	394.80
WACC-elektronske komunikacije		2,500.00	5,000.00		2,339.76	1,858.45	569.55	34.84	197.40
Verifikacija troška UPU		12,500.00	25,000.00		11,698.79	9,292.27	2,847.77	174.18	986.99
Troškovi konsultantskih usluga			15,000.00		7,019.28	5,575.36	1,708.66	104.51	592.20
7. Ostala poslovna terećenja		30,575.00	183,450.00	426,900.00	199,768.58	158,674.74	48,628.53	2,974.22	16,853.92
reprezentacija		1,666.67	10,000.00	20,000.00	9,359.03	7,433.81	2,278.22	139.34	789.60
premije osiguranja zaposlenih		1,666.67	10,000.00	20,000.00	9,359.03	7,433.81	2,278.22	139.34	789.60
premije osiguranja osnovnih sredstava		1,000.00	6,000.00	12,000.00	10,294.94	8,177.19	2,506.04	153.27	868.56
organizacija konferencija		3,958.33	23,750.00	47,500.00	22,227.71	17,655.31	5,410.76	330.93	1,875.29
stručna i ostala literatura		833.33	5,000.00	10,000.00	4,679.52	3,716.91	1,139.11	69.67	394.80
troškovi obrazovanja zaposlenih		2,500.00	15,000.00	30,000.00	14,038.55	11,150.72	3,417.32	209.01	1,184.39
troškovi revizije				10,000.00	4,679.52	3,716.91	1,139.11	69.67	394.80
troškovi električne energije		3,833.33	23,000.00	46,000.00	21,525.78	17,097.77	5,239.90	320.48	1,816.07
troškovi privremenih i povremenih poslova		450.00	2,700.00	5,400.00	2,526.94	2,007.13	615.12	37.62	213.19
troškovi jednokratnih pomoći		1,666.67	10,000.00	20,000.00	9,359.03	7,433.81	2,278.22	139.34	789.60
sudski i administrativni troškovi		1,125.00	6,750.00	13,500.00	6,317.35	5,017.82	1,537.80	94.05	532.98
ostali poslovni rashodi		1,916.67	11,500.00	23,000.00	10,762.89	8,548.89	2,619.95	160.24	908.04
komunalne usluge		1,041.67	6,250.00	12,500.00	5,849.40	4,646.13	1,423.89	87.09	493.50
troškovi oglašavanja u medijima		1,083.33	6,500.00	13,000.00	6,083.37	4,831.98	1,480.84	90.57	513.24
troškovi obezbjeđenja prostora		3,333.33	20,000.00	40,000.00	18,718.07	14,867.63	4,556.43	278.64	1,579.19
troškovi zakupa		1,250.00	7,500.00	15,000.00	7,019.28	5,575.36	1,708.66	104.51	592.20
HTZ oprema		416.67	2,500.00	5,000.00	2,339.76	1,858.45	569.55	34.84	197.40
troškovi donacija i pomoći NVO ,spor kl i pojedincima		833.33	5,000.00	10,000.00	4,679.52	3,716.91	1,139.11	69.67	394.80
ostali nematerijalni troškovi		2,000.00	12,000.00	24,000.00	11,230.84	8,920.58	2,733.86	167.21	947.52
organizacija skupa o uvođenju dig.radia				10,000.00	4,679.52	3,716.91	1,139.11	69.67	394.80
Sindikalna organizacija				40,000.00	18,718.07	14,867.63	4,556.43	278.68	1,579.19
8. Troškovi po osnovu Univerzalne poštanske usluge			34,000.00	68,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	68,000.00
sredstva za kompenzacioni fond Univerzalne poštanske usluge			34,000.00	68,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	68,000.00
9. Stambena pitanja zaposlenih			70,000.00	70,000.00					
- obaveze po kreditima			35,000.00	70,000.00					

19

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore

Finansijski plan za 2020. godinu

10.	Amortizacija	385,000.00	770,000.00	360,322.81	286,201.81	87,711.33	5,364.61	30,399.44	
	amortizacija	385,000.00	770,000.00						
11.	Investicije	266,750.00	533,500.00	249,652.23	198,296.97	60,771.42	3,716.91	21,062.47	
		266,750.00	533,500.00	249,652.23	198,296.97	60,771.42	3,716.91	21,062.47	
	Ukupno tekući rashodi poslovanja (1-11)	248,290.79	1,872,000.00	4,116,000.00	1,894,268.46	1,504,603.81	461,111.01	28,202.51	227,814.21
12.	Rezerve za nepredviđene izdatke		190,000.00	88,910.82	70,621.23	21,643.06	1,323.73	7,501.16	
	Ukupno sa rezervom		4,306,000.00	2,015,000.00	1,600,500.00	490,500.00	30,000.00	170,000.00	

20

Agencija za elektronske komunikacije i poštansku djelatnost Crne Gore

PRILOG I**PLAN INVESTICIJA ZA 2020. GODINU**

Br.	PLAN INVESTICIJA ZA 2020.GODINU	Iznos
1	Nabavka konsultantskih usluga za pripremu postupka javnog nadmetanja, sa uslugom korišćenja softvera za sprovođenje elektronske aukcije spektra	150,000.00
2	Izrada Strategije uvođenja 5G mobilnih mreža u Crnoj Gori	30,000.00
3	Nabavka prenosnog mjernog sistema za mjerenje kvaliteta servisa koje pružaju mobilne mreže	115,000.00
4	Nabavka krovnog držača i adaptacije na mjernim vozilima	13,000.00
5	Radovi na uređenju mjerne sale i pomoćnih prostorija na GKMC	13,500.00
6	Obnova licenci Fortinet,Kasperski,Vmware ABBYsuport ,memorijski modul,	16,000.00
7	Kupovina računara ,operativnih sistema i opreme	35,000.00
8	Uvođenje standarda ISO 9001,ISO 14001,ISO 45001-Pravilnik i procedure	10,000.00
9	Usluge administriranja sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva u Crnoj Gori	78,000.00
10	Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga	18,000.00
	UKUPNO:	533,500.00

Obrazloženje**1. Nabavka konsultantskih usluga za pripremu postupka javnog nadmetanja, sa uslugom korišćenja softvera za sprovođenje elektronske aukcije spektra**

Iznos: 150.000,00 €

U aprilu 2022. godine mobilnom operatoru Mtel d.o.o. ističu odobrenja za korišćenje radio-frekvencija iz opsega 900 MHz, 1800 MHz i 2 GHz dodijeljenih na ekskluzivnoj osnovi na čitavoj teritoriji Crne Gore za realizaciju javne mobilne elektronske komunikacione mreže. Osim navedenih radio-frekvencija, od resursa koji su Planom namjene radio-frekvencijskog spektra opredijeljeni (ili će planiranim izmjenama i dopunama biti opredijeljeni) za korišćenje od strane MFCN sistema, trenutno su nedodijeljene sve radio-frekvencije iz opsega 1500 MHz i 2,3 GHz, kao i značajan dio opsega 2,6 GHz. Iako pružaju ograničene mogućnosti, ovi opsezi mogu biti interesantni mobilnim operatorima, prije svega za povećanje kapaciteta LTE/LTE-Advanced mreža. Takođe, očekuje se da će za implementaciju MFCN sistema, uključujući i 5G mobilne mreže, do sredine 2022. godine biti raspoloživi i svi resursi iz opsega 694-790 MHz i 3400-3800 MHz, kao i 1 GHz spektra iz

opsega 24,25-27,5 GHz (blok 26,5-27,5 GHz). Kako se navedena tri opsega smatraju pogodnim za inicijalnu implementaciju 5G mobilnih mreža, Agencija namjerava da resurse iz ovih opsega stavi na raspolaganje mobilnim operatorima čim se stvore uslovi za njihovo nesmetano korišćenje za ove primjene. S obzirom da je prethodna dodjela radio-frekvencija za mobilne komunikacione mreže sprovedena 2016. godine, Agencija smatra da je cjelishodno i racionalno sve nabrojane raspoložive resurse ponuditi u jednom postupku dodjele koji bi bio sproveden u drugoj polovini 2021. godine, tj. pet godina nakon prethodne dodjele. Shodno Zakonu o elektronskim komunikacijama, dodjela slobodnih radio-frekvencija iz navedenih opsega podrazumijeva sprovođenje postupka javnog nadmetanja. Imajući u vidu zakonom propisane rokove i činjenicu da je za kvalitetnu pripremu i sprovođenje postupka javnog nadmetanja potrebno najmanje godinu dana, Agencija će već tokom 2020. godine otpočeti pripreme za sprovođenje postupka dodjele raspoloživih radio-frekvencija za MFCN sisteme, uključujući i nabavku konsultantskih usluga za pripremu postupka javnog nadmetanja, sa uslugom korišćenja softvera za sprovođenje elektronske aukcije spektra.

2. Izrada Strategije uvođenja 5G mobilnih mreža u Crnoj Gori

Iznos: 30.000,00

Mobilne komunikacione mreže pete generacije (5G) predstavljaju jedan od najvažnijih segmenata u izgradnji digitalne ekonomije i digitalnog društva u narednoj dekadi. Značaj 5G mreža za ukupan razvoj ekonomije i društva su prepoznale sve razvijene zemlje širom svijeta. Imajući u vidu potencijalni uticaj na praktično sve sfere ljudskog djelovanja, koordinirano uvođenje 5G mobilnih mreža je u mnogim državama postalo dio strategije ukupnog društvenog i privrednog razvoja. Dakle, radi se o sveobuhvatnom komunikacionom sistemu, na čiji razvoj osim potreba i zahtjeva individualnih korisnika utiču i budući digitalni poslovni modeli u različitim sektorima. Stoga je za potpunu valorizaciju 5G sistema, a istovremeno i za njihov razvoj, neophodna sinergija mobilne i ICT industrije sa jedne, i različitih učesnika iz sfere javnog i industrijskog sektora, sa druge strane.

S obzirom da se razvoj budućih 5G mreža u dobroj mjeri oslanja na inovativne digitalne poslovne modele u javnom i privrednom sektoru, kreiranje sveobuhvatne strategije koja bi predstavila mogućnosti tehnologije, okupila sve zainteresovane strane iz svih vertikalnih sektora, identifikovala ključne izazove i dala mapu puta za njihovo prevazilaženje, je preduslov za obezbjeđivanje uslova za blagovremeno uvođenje i razvoj 5G mobilnih mreža i postizanje maksimalnih benefita za građane i privredu Crne Gore. Budući da u Crnoj Gori još uvijek nije definisana mapa puta za uvođenje 5G mobilnih mreža, Agencija će tokom 2020. godine obezbijediti izradu Strategije uvođenja 5G mobilnih mreža u Crnoj Gori, kao strateškog dokumenta za koordiniranu implementaciju i razvoj 5G sistema u Crnoj Gori. Izrada pomenute strategije ima za cilj da identifikuje tehnološke, regulatorne, spektralne i strukturalne izazove i barijere za uvođenje 5G mobilnih mreža i razvoj 5G infrastrukture i da ponudi odgovarajuća rješenja, kako bi se omogućilo uvođenje 5G mobilnih mreža u Crnoj Gori najkasnije do kraja 2022. godine. Povodom izrade strategije, Agencija će prethodno obaviti konsultacije sa svim relevantnim subjektima: mobilnim operatorima, proizvođačima opreme, vodećim ICT kompanijama u zemlji, ministarstvima nadležnim za oblasti elektronskih komunikacija, ekonomije i izgradnje objekata, lokalnim upravama, Privrednom komorom Crne Gore i dr.

3. Nabavka prenosnog mjernog sistema za mjerenje kvaliteta servisa koje pružaju mobilne mreže

Iznos: 115.000,00 €

Kako bi Agencija nastavila sa uspješnim sprovođenjem kontrole i monitoringa parametara kvaliteta servisa koje pružaju mobilne mreže, neophodna je nabavka odgovarajuće kontrolno-mjerne opreme, imajući u vidu stalni tehnološki napredak u mobilnim tehnologijama, te njihovu implementaciju od strane crnogorskih mobilnih operatera. Ova nabavka se sprovodi iz razloga što mjerna oprema koju koristi Agencija treba da bude takvih karakteristika da prati stepen razvoja mobilnih mreža u Crnoj Gori, te da omogući pouzdan i efikasan rad, a sve u cilju da se dobiju kvalitetni rezultati i pokazatelji razvoja mreža i vrijednosti parametara kvaliteta signala za usluge koje se pružaju korisnicima u Crnoj Gori. Na osnovu odluke da Agencija nastavi sa sprovođenjem mjerenja parametara kvaliteta servisa koje pružaju mobilne mreže u Crnoj Gori, pristupilo se planiranju sistema za mjerenje koji bi bio optimalno rješenje, uzimajući u obzir: trenutni tehnološki stepen razvoja mobilnih mreža i poznate planove razvoja u narednom periodu, broj izvršilaca, modele mjerne kampanje i konfiguraciju opreme i drugo. Predmetna nabavka podrazumijeva nadogradnju postojeće mjerne opreme i nabavku dodatnog sistema „backpack“ sistema sa odgovarajućim softverom za mjerenja i analizu rezultata.

4. Nabavka krovnog držača i adaptacije na mjernim vozilima, pomoćnog i rezervnog materijala i sklopova

Iznos: 13.000,00 €

U cilju efikasnog i preciznog sprovođenja mjerenja kvaliteta servisa koje pružaju mobilne mreže, potrebna je nabavka krovnog nosača za smještaj mjernih uređaja, uz adaptaciju u unutrašnjosti vozila, izrade odgovarajućih držača i slično. Ovom nabavkom će se omogućiti korišćenje backpack sistema tako što će se isti smjestiti na krovu vozila i time omogućiti odgovarajući „outdoor“ uslovi mjerenja. Osim ovog, krovni nosač će biti korišćen po potrebi i za transport i nošenje druge opreme i sprovođenje mjerenja na udaljenim lokacijama. Druge adaptacije podrazumijevaju izradu držača za uređaje u vozilu (stalka na rasklapanje za laptop, držača za prenosnu opremu, po potrebi izvođenje utičnice naprijed), popravke postjećih fiokara u mobilnim stanicama, izradu držača za antene R&S HL033, te ostale sitne adaptacije. Takođe će se izvršiti nabavka seta kablova različitih dužina sa različitim kombinacijama konektora, nabavka odgovarajućih konektora i prelaza, lako prenosnih omnidirektivnih antena i drugih manjih sklopova za kojima se ukaže potreba za sprovođenje mjerenja na terenu.

5. Radovi na uređenju mjerne sale i pomoćnih prostorija na GKMC

Iznos: 13.500,00 €

S obzirom na unaprijeđenje Sistema za kontrolu i monitoring RF spektra u periodu od puštanja u rad Glavnog kontrolno-mjernog centra na Dajbabskoj Gori u Podgorici pojavila se potreba za određenim adaptacijama i organizaciji prostora za rad i smještanje opreme na ovom objektu, te dodatnu iskorišćenost garažnog prostora kroz postavljanje dodatnih polica i radnih stolova.

6. Obnova licenci Fortinet, Kasperski, Vmware ABBYsuport, memorijski modul

Iznos: 16.000,00 €

Planirana finansijska sredstva će biti iskorišćena za:

- godišnju obnovu licence za Fortinet - u 2016. godini je izvršena nabavka opreme, instalacija i podešavanje rješenja za unapređenje bezbjednosti informacionog sistema,
- godišnju obnovu licenci za Kaspersky AV software - u aprilu 2019. godine obnovljene su stare i dodate nove licence Kaspersky Antivirus softvera, koje obuhvataju sve računare i sve servere u Agenciji,
- godišnju obnovu licenci za Vmware - u 2017. godini izvršena je konsolidacija serverskog okruženja, odnosno zamjena postojećih produkcionih servera i kreiranje "Private Cloud"-a. Za podršku tom sistemu potrebno je izvršiti produžavanje važenja ove licence i nabavku memorijskih modula za VMware.
- godišnju obnovu licence za Abby support
- nabavku kolornog mrežnog štampača.

7. Kupovina računara, operativnih sistema i opreme

Iznos: 35.000,00 €

Usljed isteka perioda amortizacije, u 2020. godini je potrebno izvršiti zamjenu 21 računara i prateće opreme te planirati nabavku minimum dva dodatna računara za potrebe mogućih novozaposlenih radnika ili nove radne procedure, te nedostajućih licenci operativnog sistema.

8. Uvođenje standarda ISO 9001, ISO 14001, ISO 45001-Pravilnik i procedure

Iznos: 10.000,00 €

U cilju daljeg unaprijeđenja poslovnih aktivnosti Agencije kao nezavisnog regulatornog tijela za oblasti elektronskih komunikacija i poštanske djelatnosti, planirano je da se tokom 2020. godine započnu aktivnosti na:

- uvođenju ISO 9001 međunarodnog standarda koji sadrži zahteve za sistem upravljanja kvalitetom u poslovnoj organizaciji koje organizacija mora ispuniti da bi uskladila svoje poslovanje sa međunarodno priznatim normama,
- uvođenju ISO 14001 međunarodnog standarda koji sadrži zahtjeve u vezi sa zaštitom životne sredine što podrazumjeva skup različitih postupaka i mjera koji sprečavaju ugrožavanje životne sredine, a briga o životnoj sredini predstavlja i važan segment poslovanja mnogih preduzeća i organizacija, koje na taj način ne samo smanjuju rizik od svog negativnog uticaja na okruženje, već u isto vreme stvaraju pozitivan imidž u javnosti i otvaraju mogućnost za nove poslovne uspjehe i
- uvođenju međunarodnog standarda ISO 45001 - Sistem menadžmenta zaštite zdravlja i bezbednosti na radu.

9. Usluge administriranja sistema centralne baze podataka prenesenih brojeva u Crnoj Gori

Iznos: 78.000,00 €

U toku 2016. godine Agencija je nakon sprovedenog postupka javne nabavke izvršila izbor novog administratora baze prenesenih brojeva. Sa privrednim društvom "Amplitudom" doo Podgorica zaključen je okvirni sporazum na period od četiri godine i ugovor broj: 0102-4442/8 od 23.07.2019. godine o pružanju ove usluge na jednu godinu. Kako ovaj ugovor ističe 24.07.2020. godine, a takođe ističe i okvirni sporazum koji je zaključen na četiri godine, potrebno je sprovesti javnu nabavku za izbor administratora baze prenesenih brojeva, i predvidjeti zaključivanje okvirnog sporazuma na četiri godine. Oprema koja se koristi za pružanje usluge prenosivosti u funkciji je od

2011. godine, i od tada nije mijenjana, pa je potrebno da se ista zamjeni sa novom opremom. Za usluge administriranja potrebno je planirati sredstva u iznosu od 312.000,00€ za četiri godine, to jest 78.000,00€ godišnje, a za zamjenu cjelokupne opreme sredstva u iznosu od 48.700,00€.

10. Sistem za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga

Iznos: 18.000,00 €

Poslije sprovedene javne nabavke za usluge održavanja sistema za prikupljanje i obradu podataka o tržištu elektronskih komunikacionih usluga i tržištu poštanskih usluga, zaključen je sa privrednim društvom "Amplitudom" doo Podgorica okvirni sporazum na četiri godine broj 0102-1726/14 od 23.07.2019. godine, i ugovor broj 0102-1726/15 od 23.07. 2019. godine o pružanju ove usluge na jednu godinu na iznos od 17.999,99 €. Kako ovaj ugovor ističe 24.07.2019. godine potrebno je planirati sredstva za sledeći jednogodišnji period u iznosu od 17.999,99.

Broj: 0901 - 6579/2

Podgorica, 26.09.2019. godine

PREDSJEDNIK SAVJETA

Branko Kovijanić